

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра фінансів

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему: **«Фінансові результати діяльності страхових компаній та
чинники їх формування»**

Виконала: студентка IV курсу, групи ФБС(з)-41
спеціальності:
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Миндюк Вікторія Вікторівна

Керівник: к.е.н., доцент кафедри фінансів
Мацьків В.В.

Рецензент: к.е.н., доц. кафедри менеджменту і
маркетингу Шурпа С.Я

Івано-Франківськ – 2026

Зміст

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ.....	6
1.1. Економічна суть фінансових результатів страховиків.....	6
1.2. Чинники формування фінансових результатів страхових компаній..	12
1.3. Методичні підходи до аналізу фінансових результатів страхових компаній	17
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПрАТ «СК «ЄВРОІНС УКРАЇНА»	23
2.1. Загальна характеристика діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» на страховому ринку	23
2.2. Оцінка показників фінансових результатів діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023-2025 роки.....	31
2.3. Аналіз чинників формування фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна».....	42
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	48
3.1. Напрями покращення фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна»	48
3.2. Зарубіжний досвід управління фінансовими результатами страховиків та можливості його використання в Україні	55
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
Додатки	73

ВСТУП

Функціонування національної фінансової системи неможливе без ефективного ринку страхування, який не лише забезпечує надійний фінансовий захист майнових інтересів громадян та суб'єктів господарювання, а й виступає потужним джерелом внутрішніх інвестиційних ресурсів для стимулювання економічного зростання країни. Стабільне виконання страховиками своїх зобов'язань перед страхувальниками та загальна капіталізація галузі безпосередньо залежать від формування належного обсягу капіталу та забезпечення стійкої прибутковості операційної діяльності.

Рівень конкурентоспроможності страхової організації на ринку відображає її потенціал успішно протистояти ринковим ризикам, визначає ринкову частку та фінансову міцність у тривалій перспективі. За умов жорсткої конкуренції визначальним фактором розвитку страхового бізнесу стає не просто масштаб акумульованих фінансових ресурсів, а збалансованість їхнього розподілу та результативність використання.

Належна фінансова спроможність дозволяє страховій компанії своєчасно реагувати на ринкові запити, пропонувати клієнтам якісні та диверсифіковані страхові продукти, генеруючи прибуток за всіма ключовими напрямками діяльності. Відтак, максимізація позитивного фінансового результату є головним підґрунтям для довгострокового зміцнення ринкових позицій страховика.

Водночас сучасний етап розвитку вітчизняного страхового сектору свідчить, що в умовах воєнних ризиків, реформування законодавства та переходу на європейські пруденційні стандарти (Solvency II), значна кількість компаній стикається із суттєвими проблемами збалансування портфелів, зростання збитковості та збереження операційної рентабельності. Пошук ефективних інструментів управління фінансовою результативністю таких компаній в умовах євроінтеграції потребує додаткового комплексного дослідження.

Теоретичні та практичні проблеми оцінювання фінансового стану, доходів і витрат, а також формування результатів діяльності страхових компаній активно вивчають такі науковці, як: Н. М. Внукова, С. С. Осадець, Н. В. Ткаченко, О. І. Барановський, А. М. Єрмошенко, О. В. Козьменко, А. О. Бойко, Л. В. Шірінян та інші. Вагомий внесок у дослідження механізмів фінансової стійкості та інвестиційної діяльності страховиків зробили В. Шолойко, В. Базилевич, Р. Пікус, Л. Горбач тощо.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних засад формування фінансових результатів страховика, комплексна оцінка практичних аспектів фінансової результативності діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023-2025 роки, а також розробка стратегічних напрямів їх підвищення з урахуванням передового європейського досвіду.

Виходячи з поставленої мети, основними завданнями роботи визначено:

- розкрити економічну суть фінансових результатів страховиків;
- визначити чинники формування фінансових результатів страхових компаній;
- систематизувати методичні підходи до аналізу фінансових результатів страхових компаній;
- надати загальну характеристику діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» на страховому ринку;
- здійснити оцінку показників фінансових результатів діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023-2025 роки;
- провести аналіз чинників формування фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна»;
- обґрунтувати стратегічні напрями покращення фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна»;
- дослідити зарубіжний досвід управління фінансовими результатами страховиків та визначити можливості його використання в Україні.

Предметом дослідження є економічні відносини, які виникають у процесі формування, оцінювання та оптимізації фінансових результатів страхової

компанії.

Об'єктом дослідження є фінансові результати діяльності страхової компанії ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Методологічною базою написання роботи стали: метод порівняння та групування, ситуаційного та системного аналізу, синтезу, вертикального та горизонтального аналізу, розрахунок відносних показників (фінансових коефіцієнтів), метод аналогій, узагальнення та прогностичного моделювання.

Інформаційною базою для написання роботи слугували законодавчі та нормативно-правові акти України, інструктивні й аналітичні матеріали Національного банку України, офіційна фінансова та статистична звітність ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023-2025 роки, офіційні дані МТСБУ, періодичні видання та наукові праці у галузі страхування.

Структура роботи включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Загальний обсяг роботи становить 71 сторінка. Робота містить 18 таблиць та 3 рисунки. До списку використаних джерел включено 51 позицію.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

1.1. Економічна суть фінансових результатів страховиків

На сучасному етапі розвитку вітчизняного страхового ринку відбувається його поступова інтеграція до європейського фінансового простору. Цей процес супроводжується підвищенням вимог до конкурентоспроможності страхових компаній, адже саме конкурентоздатні страховики становлять основу розвитку ринку страхових послуг, який, у свою чергу, безпосередньо впливає на соціально-економічний добробут суспільства. В умовах глобалізаційних тенденцій конкурентна боротьба на українському страховому ринку неухильно посилюється, а ключовою перевагою у цій боротьбі стає здатність компаній забезпечувати стабільно позитивні фінансові результати діяльності.

Воєнний стан та пов'язана з ним економічна нестабільність зумовлюють необхідність упровадження страховиками принципово нових підходів до управління, орієнтованих на утримання та покращення фінансових показників. Паралельно зростає потреба у формуванні сучасного теоретичного підґрунтя для аналізу й оцінювання цих показників. Дослідження умов діяльності та чинників фінансової стабільності страхових компаній у процесі їх стратегічного розвитку свідчить про необхідність побудови дієвого аналітичного механізму формування фінансових результатів. Як і будь-який суб'єкт господарювання, страховик прагне до позитивного співвідношення доходів і витрат як основи ефективної діяльності [13, с. 45].

Фінансовий результат є узагальнювальним показником роботи страховика, що розраховується за окремими напрямками діяльності компанії та дає комплексне уявлення про її фінансовий стан. Наукова думка пропонує широкий спектр підходів до тлумачення економічної природи цієї категорії. За

своїм змістом поняття «фінансовий результат» відображає специфічну форму реалізації економічних відносин у процесі створення, розподілу та використання вартісного вираження додаткового продукту в межах певної соціально-економічної системи. Аналіз наукових джерел дозволяє розмежовувати фінансовий результат як абстрактну економічну категорію та як конкретний підсумок господарської діяльності окремого суб'єкта [2, с. 333].

Отримання позитивного фінансового результату є пріоритетною метою будь-якого підприємства. Прибуток при цьому виступає як індикатором ефективності діяльності, так і базою для обчислення похідних показників – рентабельності капіталу, прибутку на акцію тощо. Водночас у науковій літературі існує принципове розмежування між бухгалтерським і економічним розумінням прибутку. Зокрема, А.В. Савченко наголошує, що в бухгалтерському обліку фінансовий результат є різницею між доходами та витратами і визначається як сальдо відповідних рахунків, тоді як в економічному сенсі він відображає результат дисконтування вкладених активів [34, с. 49].

Федишин М. П. та Попова Л. В. вказують на те, що розбіжності між економічним і бухгалтерським прибутком обумовлені не лише різними методами нарахування амортизації, але й очікуваним рівнем інфляції, зміною попиту та пропозиції, застосовуваними ставками дисконтування [41]. В економічній теорії прибуток зазвичай трактується як дохід, що проявляється у зростанні вартості задіяного капіталу, або як перевищення виручки від реалізації над витратами авансованого капіталу.

Всі учасники фінансового ринку зацікавлені в отриманні прибутку, і страхові компанії не є винятком. Разом із тим їх першочерговим завданням залишається надання якісного страхового захисту. У специфіці страхової діяльності термін «прибуток» набуває умовного значення, оскільки страхування пов'язане з перерозподілом, а не зі створенням національного доходу. Тому більш коректним є вживання поняття «фінансовий результат», яке повніше відображає галузеву специфіку. Це поняття є багатоаспектним, і різноманітність підходів до

його тлумачення дозволяє глибше розкрити його зміст як з позиції економічної теорії, так і з погляду практичної діяльності страхових компаній (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Підходи науковців до трактування поняття «фінансовий результат»

Визначення поняття «фінансовий результат»	Автор
Приріст (зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворився в процесі підприємницької діяльності за звітний період	Бутинець Ф.Ф., Олійник О.В., Шигун М.М., Шулепова С.М.
Кінцевий результат діяльності підприємства, що виражається через показники прибутку або збитку	Карпенко Н.І.
Підсумковий показник фінансово-господарської діяльності, що доцільніше іменувати балансовим доходом, оскільки назва має відображати економічну суть явища	Лебедзевич Я.В.
Приріст або зменшення вартості майна за умови незмінності капіталу на початок і кінець звітного періоду	Стоуп Д., Хетчинг Х.
Підсумковий результат діяльності підприємства, що характеризується сумою отриманого прибутку чи понесеного збитку	Чацкіс Ю.Д., Лисюк О.М., Михайлова Т.П.
Різниця між величиною чистих активів на кінець та початок звітного року, скоригована на суми, вилучені або внесені власниками	Воблий К.Г.
Різниця між сукупними доходами і витратами на виробництво та реалізацію, що формується під впливом численних компонентів як із позитивним, так і з негативним значенням	Філімоненков О.С.

Джерело: складено автором на основі узагальнення джерел.

Розмір отриманого прибутку безпосередньо залежить від обраної концепції підтримання капіталу, яка застосовується під час складання

фінансової звітності. Міжнародні стандарти фінансової звітності передбачають дві такі концепції – підтримання фінансового та підтримання фізичного капіталу. Відповідно до першої, прибуток визнається лише тоді, коли вартість чистих активів на кінець звітного періоду перевищує їх вартість на початок (з урахуванням коригувань на внески чи виплати власникам). За другою концепцією, прибуток вважається отриманим лише у разі зростання фізичної продуктивності підприємства за аналогічних умов. Ключова відмінність між цими підходами полягає в обліковому трактуванні цінових змін: за фінансовою концепцією вони включаються до фінансового результату, тоді як за фізичною – відносяться безпосередньо на капітал.

Згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», прибуток визначається як перевищення доходів над пов'язаними з ними витратами. Однак це визначення є неповним, оскільки не уточнює часовий горизонт розрахунку та не вказує на характер використовуваних даних. З огляду на це, пропонується уточнене формулювання: прибуток – це позитивний підсумковий фінансовий результат суб'єкта господарювання за звітний період, що виникає внаслідок перевищення сукупних доходів над понесеними витратами. Відповідно до Податкового кодексу України, прибуток визначається шляхом зменшення загального доходу звітного періоду на собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) та інші витрати відповідного податкового періоду.

Попри широкий спектр трактувань фінансового результату в різних секторах економіки, більшість із них не враховують галузевої специфіки страхування. Вовчак О.Д. визначає фінансовий результат страховика узагальнено – як різницю між доходами і витратами за звітний період, яка може бути як позитивною (прибуток), так і від'ємною (збиток). Федорова Т.А. деталізує це поняття, розмежовуючи балансовий прибуток (як різницю між доходами та витратами від усіх видів дозволеної діяльності) та нормативний прибуток (що закладається в страховий тариф на основі актуарних розрахунків) [41].

Мельничук І.І. розглядає фінансовий результат страховика як підсумок

процесів формування й використання доходів та фінансових ресурсів, що виражається у вигляді прибутку чи збитку або приросту/відтоку капіталу. Єфімов С.Л. трактує його як різницю між тарифом на страхову послугу та її собівартістю. Багатоманітність наукових позицій підтверджує комплексну природу категорії «фінансовий результат» та актуальність її подальшого дослідження [17].

Незважаючи на значний масив наукових праць у сфері страхування, чинне страхове законодавство України досі не містить чітких і системних норм щодо порядку формування та обліку фінансових результатів страховиків. Це зумовлює необхідність удосконалення нормативно-правової бази в частині регламентації складу доходів і витрат страхової компанії. У науковій літературі виокремлюють кілька основних видів діяльності страховика: страхову, інвестиційну та іншу. Разом із тим більш обґрунтованою є детальніша класифікація. Зокрема, в межах операційної діяльності доцільно розмежовувати страхову та іншу операційну діяльність, а також виділяти фінансову, інвестиційну та надзвичайну як самостійні напрями [6]. Відповідно, фінансовий результат страхової компанії являє собою різницю між доходами і витратами, що виникають у межах кожного з цих напрямів (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Алгоритм формування фінансових результатів страхових компаній [25].

Фінансовий результат діяльності	Від страхової (операційної) діяльності	Від інвестиційної та фінансової діяльності	Від іншої господарської діяльності та надзвичайних подій
Доходи	Страхові премії, комісійні з перестрахування, повернення з технічних резервів	Відсотки за облігаціями, дивіденди, доходи від депозитів, прямі інвестиції	Доходи від оренди, курсових різниць, реалізації активів, консультаційних послуг, штрафи
Витрати	Страхові виплати та відшкодування, витрати на ведення	Витрати на управління інвестиційним портфелем та обслуговування	Витрати іншої господарської діяльності та надзвичайних подій

	страхової справи	фінансових інструментів	
--	------------------	----------------------------	--

Прибуток від страхової діяльності формується в процесі структурування страхового тарифу (брутто-ставки), який складається з двох елементів: нетто-ставки, що акумулює кошти страхового фонду, та навантаження, яке охоплює операційні витрати та прибуток страховика. У міжнародній практиці спочатку визначається нетто-ставка, після чого до неї додається навантаження. В Україні традиційно першочергово враховується цільовий прибуток, що відображає прагнення страховиків до максимізації дохідності. Водночас надмірне зниження тарифів може спричинити фінансову нестійкість через недостатнє наповнення страхового фонду, тоді як їх завищення знижує конкурентоспроможність компанії та веде до відпливу клієнтів. За міжнародними стандартами, забезпечення страхового захисту є пріоритетом над максимізацією прибутку.

Доходи страхової компанії формуються з кількох джерел. Операційна діяльність є ключовим напрямом, що визначає ринкову позицію страховика. Операційні доходи надходять переважно від страхових платежів, які забезпечують формування страхових резервів, прибутку та вільного капіталу для інвестування. До їх складу входять страхові премії, комісійні за договорами перестраховування, кошти, повернуті з технічних резервів, тощо. Відповідно до Закону України «Про страхування», страхова премія (страховий платіж) – це грошова плата за страхування, яку страхувальник зобов'язаний внести страховику на підставі договору страхування [1].

Слід зазначити, що механізми формування прибутку у компаніях ризикового страхування та у компаніях зі страхування життя суттєво різняться. Це обумовлено відмінностями в підходах до створення страхових резервів, що безпосередньо впливає на порядок визначення обсягу прибутку.

Інвестиційна діяльність страховика охоплює операції з придбання та реалізації довгострокових (необоротних) активів, а також інших фінансових інструментів, що не є еквівалентами грошових коштів. При здійсненні

інвестицій страхові компанії орієнтуються на три основних критерії: збереження вкладеного капіталу, достатній рівень ліквідності активів та прийнятна дохідність. До доходів від інвестиційної діяльності відносяться відсотки за облігаціями, дивіденди за акціями, доходи від банківських депозитів, прибуток від участі у перестраховуванні, проценти за довгостроковими кредитами, прямі інвестиції тощо. Фінансова діяльність охоплює операції, пов'язані зі змінами у структурі власного та позикового капіталу підприємства.

Інша діяльність не є профільною для страховика, однак також формує частину його доходів. Сюди відносяться надходження від врегулювання безнадійної дебіторської заборгованості, оренди майна, курсових різниць, продажу основних засобів і нематеріальних активів, надання консультаційних послуг, а також штрафи та пені.

Хоча прибуток страховика має формуватись передусім за рахунок страхової діяльності, у світовій практиці страхові компанії відіграють роль потужних інституційних інвесторів, суттєво впливаючи на фінансування реального сектору економіки. Таким чином, фінансовий результат страхової компанії – це сукупний підсумок її діяльності за звітний період, що визначається шляхом зіставлення доходів і витрат та виражається у формі прибутку або збитку, а також у зміні обсягу страхових резервів [4, с. 211]. Загальні принципи формування фінансового результату в ринковій економіці поширюються і на страхові компанії, проте галузева специфіка страхування зумовлює низку відмінностей у визначенні та інтерпретації цього показника.

1.2. Чинники формування фінансових результатів страхових компаній

Фінансові результати страхових компаній формуються під впливом сукупності різноманітних чинників, що мають різну природу, силу та спрямованість впливу. Ідентифікація, систематизація та кількісна оцінка цих

чинників є необхідною умовою для розуміння механізму формування прибутку чи збитку страховика, а також для розробки обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення фінансової результативності. Чинники формування фінансових результатів страхових компаній є об'єктом дослідження багатьох науковців, однак єдиного підходу до їх класифікації в науковій літературі досі не вироблено.

У найбільш загальному вигляді всі чинники, що впливають на фінансові результати страховика, поділяються на дві великі групи: зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні). Зовнішні чинники виникають у середовищі, що оточує компанію, і не підлягають безпосередньому управлінню з її боку, тоді як внутрішні чинники формуються всередині самої організації та є об'єктом цілеспрямованого впливу менеджменту. Запропонована класифікація чинників формування фінансових результатів страхових компаній наведена у табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Класифікація чинників формування фінансових результатів страхових компаній [38].

Група чинників	Підгрупа	Конкретні чинники
Зовнішні (екзогенні)	Макроекономічні	Рівень ВВП, темп інфляції, відсоткові ставки, валютний курс, рівень доходів населення
	Регуляторно-правові	Страхове законодавство, вимоги до платоспроможності, податкова політика, нормативи резервування
	Ринкові	Рівень конкуренції на страховому ринку, попит на страхові послуги, тарифна політика конкурентів
	Форс-мажорні	Воєнні дії, стихійні лиха, пандемії, техногенні катастрофи
Внутрішні (ендогенні)	Андеррайтингові	Структура страхового портфеля, рівень збитковості, тарифна політика компанії, якість оцінки ризиків
	Інвестиційні	Структура інвестиційного портфеля, дохідність активів, ліквідність вкладень
	Операційні	Рівень витрат на ведення справи, адміністративні витрати, агентська винагорода
	Перестраховальні	Частка переданих ризиків, умови договорів

		перестраховання, надійність перестраховиків
	Управлінські	Якість менеджменту, стратегія розвитку, цифровізація процесів, кваліфікація персоналу

Розглянемо детальніше кожен з виокремлених груп чинників. Зовнішні чинники формування фінансових результатів страховика визначаються станом зовнішнього середовища та є некерованими з боку компанії, однак потребують постійного моніторингу та врахування при плануванні діяльності.

Макроекономічні чинники здійснюють визначальний вплив на загальний обсяг страхового ринку та попит на страхові послуги. Рівень валового внутрішнього продукту визначає платоспроможний попит населення і бізнесу на страхування: зростання економіки супроводжується розширенням страхового ринку та збільшенням обсягу зібраних премій, тоді як економічний спад, навпаки, призводить до скорочення страхових надходжень. Рівень інфляції впливає на реальну вартість страхових премій, резервів і виплат: висока інфляція знецінює страхові резерви та збільшує фактичні витрати на врегулювання збитків. Відсоткові ставки безпосередньо визначають дохідність інвестиційної діяльності страховика, оскільки значна частина страхових резервів розміщується в депозити та боргові цінні папери. Валютний курс є особливо важливим для компаній, що здійснюють перестраховання на міжнародних ринках або мають активи та зобов'язання в іноземній валюті.

Регуляторно-правові чинники охоплюють вимоги державних органів до діяльності страховиків. Страхове законодавство визначає умови ліцензування, вимоги до статутного капіталу, порядок формування та розміщення страхових резервів. Нормативи платоспроможності (зокрема, вимоги Solvency II, які впроваджуються в Україні в рамках євроінтеграції) безпосередньо впливають на структуру капіталу та інвестиційну політику страховика. Податкова політика держави визначає податкове навантаження на страховий бізнес і впливає на чистий прибуток компанії. З 2024 року діяльність страхових компаній в Україні регулюється оновленим Законом «Про страхування» [6], який суттєво підвищив вимоги до капіталізації та

корпоративного управління страховиків.

Ринкові чинники пов'язані зі станом конкурентного середовища на страховому ринку. Рівень конкуренції між страховиками впливає на тарифну політику: в умовах гострої конкуренції компанії змушені знижувати тарифи, що негативно позначається на їх андеррайтинговому прибутку. Водночас надмірне зниження тарифів нижче технічно обґрунтованого рівня підриває фінансову стабільність страховика. Попит на страхові послуги визначається рівнем страхової культури населення, обов'язковістю окремих видів страхування та загальним добробутом суспільства.

Форс-мажорні чинники набули особливого значення для вітчизняного страхового ринку в умовах повномасштабного воєнного вторгнення. Воєнні дії призводять до масштабного зростання страхових виплат за майновими видами страхування, зменшення страхового портфеля через переміщення населення та бізнесу, а також до погіршення якості активів. Водночас окремі сегменти страхового ринку демонструють зростання попиту в умовах підвищених ризиків. Управління фінансовими результатами в таких умовах потребує особливих підходів до оцінки ризиків та формування резервів.

Внутрішні чинники формування фінансових результатів перебувають у сфері управлінського впливу страховика і визначають ефективність його операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Андеррайтингові чинники є ключовими для страхових компаній, оскільки безпосередньо визначають фінансовий результат основного виду діяльності. Структура страхового портфеля впливає на рівень ризику та диверсифікацію: збалансований портфель з широким охопленням видів страхування і географічних зон дозволяє знизити волатильність фінансових результатів. Рівень збитковості (відношення страхових виплат до зібраних премій) є ключовим індикатором прибутковості страхових операцій. Якість андеррайтингу – тобто точність оцінки ризиків при прийнятті їх на страхування – безпосередньо впливає на адекватність страхових тарифів і, відповідно, на фінансовий результат [10, с. 85].

Інвестиційні чинники визначають дохідність розміщення страхових резервів та власного капіталу компанії. Структура інвестиційного портфеля формується під впливом вимог регулятора щодо допустимих напрямів розміщення резервів, а також власної інвестиційної стратегії страховика. Дохідність активів залежить від кон'юнктури фінансових ринків і якості управління портфелем. Ліквідність вкладень є критично важливою для забезпечення своєчасних виплат: надмірна концентрація в низьколіквідних активах може спричинити труднощі з виконанням зобов'язань, незважаючи на номінальну прибутковість. В умовах воєнного часу та підвищеної ринкової невизначеності інвестиційний дохід українських страховиків суттєво скоротився.

Операційні чинники охоплюють витратну складову діяльності страховика. Витрати на ведення страхової справи включають агентську винагороду, витрати на врегулювання збитків, адміністративні й управлінські витрати. Рівень витратності (відношення витрат на ведення справи до зібраних премій) є одним із ключових показників операційної ефективності страховика. Оптимізація операційних витрат через цифровізацію процесів, автоматизацію врегулювання збитків та ефективне управління агентськими мережами дозволяє суттєво покращити фінансовий результат.

Перестраховальні чинники пов'язані з управлінням ризиками через механізм перестраховування. Передаючи частину ризиків перестраховикам, страхова компанія знижує волатильність своїх фінансових результатів, але водночас втрачає частину страхової премії. Оптимальна перестраховальна програма дозволяє збалансувати рівень прийнятого ризику та витрати на перестраховування. Надійність перестраховиків є критично важливим чинником: у разі відмови перестраховика від виплат страховик несе збитки самотійно.

Управлінські чинники є інтегральними, оскільки визначають ефективність управління всіма іншими внутрішніми чинниками. Якість менеджменту проявляється в обґрунтованості стратегічних рішень, здатності адаптуватися до змін зовнішнього середовища та ефективності використання

наєвних ресурсів. Цифровізація бізнес-процесів дозволяє знижувати операційні витрати, прискорювати врегулювання збитків і підвищувати якість андеррайтингу завдяки використанню великих даних та штучного інтелекту [16,с. 64]. Кваліфікація персоналу, зокрема актуаріїв та андеррайтерів, безпосередньо впливає на якість оцінки ризиків і адекватність тарифної політики.

Слід підкреслити, що зовнішні та внутрішні чинники формування фінансових результатів перебувають у тісному взаємозв'язку. Зовнішні чинники задають умови функціонування страховика, тоді як внутрішні визначають його здатність ефективно діяти в цих умовах. Наприклад, несприятлива макроекономічна ситуація може компенсуватися грамотною андеррайтинговою та інвестиційною політикою, тоді як навіть у сприятливих ринкових умовах неефективний менеджмент здатен призвести до погіршення фінансових результатів.

Комбінований коефіцієнт є узагальнювальним показником, що відображає вплив андеррайтингових та операційних чинників на фінансовий результат страховика. Він розраховується як сума коефіцієнта збитковості (відношення виплат до премій) та коефіцієнта витратності (відношення витрат до премій). Значення комбінованого коефіцієнта нижче 100% свідчить про прибутковість страхових операцій, вище 100% – про їх збитковість, яка може компенсуватися інвестиційним доходом.

Таким чином, формування фінансових результатів страхових компаній є складним багатофакторним процесом. Ефективне управління фінансовими результатами потребує системного підходу до аналізу та моніторингу як зовнішніх, так і внутрішніх чинників, а також своєчасного коригування стратегії та тактики діяльності у відповідь на їх зміни.

1.3. Методичні підходи до аналізу фінансових результатів страхових компаній

В умовах динамічного розвитку страхового ринку кожна страхова компанія повинна об'єктивно оцінювати власний фінансово-економічний потенціал, формувати обґрунтовані стратегічні орієнтири, забезпечувати належний рівень платоспроможності та здійснювати систематичний контроль за фінансовим станом. Відповідно до чинного Закону України «Про страхування», страховик – це фінансова установа або філія страховика-нерезидента, яка має право провадити страхову діяльність на території України [6].

Принциповою відмінністю страхового бізнесу від інших сфер є специфіка руху грошових потоків. Якщо у виробничій діяльності підприємство спочатку зазнає витрат, а потім отримує виручку, то страховик діє у протилежній послідовності: спочатку акумулює страхові внески, формує на їх основі страхові резерви, і лише після настання страхового випадку здійснює виплати. Ця інверсія виробничого циклу зумовлює особливий підхід до аналізу фінансових результатів страховика.

Інформаційною базою для аналізу фінансових результатів страхової компанії слугують форми фінансової звітності. Основними з них є Форма №2 «Звіт про фінансові результати», що складається відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та містить узагальнену інформацію про доходи, витрати й фінансовий результат за звітний період, а також спеціалізований «Звіт про доходи та витрати страховика», який деталізує структуру доходів і витрат з урахуванням галузевої специфіки [9].

Аналіз наукових підходів до оцінки фінансових результатів страхових компаній засвідчує відсутність єдиної уніфікованої системи показників, що зумовлює дискусійність питання щодо їх оптимального складу. Наявна в науковій літературі значна кількість показників відображає переважно окремі аспекти діяльності страховиків – страхові та перестраховальні операції, управління ризиками тощо, тоді як комплексному аналізу фінансових

результатів приділяється недостатньо уваги. У межах цього дослідження систематизовано найбільш вагомі показники та розроблено модель аналізу фінансових результатів страховика, що являє собою послідовність взаємопов'язаних етапів кількісної та якісної оцінки й забезпечує інформаційне підґрунтя для прийняття управлінських рішень (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Модель аналізу фінансових результатів страхової компанії [17].

Першим етапом запропонованої моделі є аналіз результатів страхової діяльності. На цьому етапі досліджуються три основні показники. Кількість укладених договорів характеризує обсяг страхового портфеля, рівень ринкового охоплення та попит на послуги компанії. Аналіз цього показника в динаміці дозволяє виявляти тенденції розвитку та ринкову позицію страховика.

Обсяг страхових премій (платежів) відображає сукупні надходження коштів за договорами страхування та перестрахування. Цей показник може аналізуватися як у розрізі всього портфеля, так і за окремими видами страхування чи в розрахунку на один договір. Зростання обсягу зібраних премій свідчить про розширення страхового портфеля і підвищення фінансової спроможності компанії виконувати свої зобов'язання. Це обумовлено базовим принципом страхування – перерозподілом ризиків між великою кількістю

страхувальників: чим більший портфель, тим вищий рівень диверсифікації ризиків і стабільніший фінансовий результат.

Обсяг страхових виплат характеризує фактичні витрати компанії на відшкодування збитків страхувальникам. Виплати здійснюються відповідно до умов договору та на підставі страхового акта, складеного страховиком або уповноваженою ним особою – аварійним комісаром. Співвідношення страхових виплат до зібраних премій утворює коефіцієнт збитковості – один із ключових індикаторів прибутковості страхових операцій.

Другий етап – аналіз доходів страховика – передбачає дослідження структури та динаміки надходжень у розрізі основних видів діяльності: страхової (операційної), інвестиційної, фінансової та іншої. Особливу аналітичну цінність має вивчення змін у структурі доходів у часі, що дозволяє оцінити диверсифікованість дохідної бази та стійкість фінансового результату до кон'юнктурних коливань.

Третій етап – аналіз витрат – спрямований на дослідження видаткової частини діяльності страховика. Витрати страхових компаній охоплюють виплати страхових відшкодувань та викупних сум, витрати на ведення страхової справи (агентська винагорода, адміністративні витрати, витрати на врегулювання збитків), а також витрати інвестиційної та фінансової діяльності. Ефективність управління витратами оцінюється через коефіцієнт витратності – відношення сукупних витрат на ведення справи до обсягу зібраних премій.

Четвертий етап – аналіз абсолютних показників фінансових результатів. Прибуток у тарифах являє собою ту частину страхового тарифу, яка закладається у складі навантаження як плановий елемент ціни страхової послуги. Прибуток від інвестиційної діяльності визначається як різниця між інвестиційними доходами та витратами на управління інвестиційним портфелем. Фактичний (балансовий) прибуток є різницею між сукупними доходами і витратами страховика за звітний період, з урахуванням результатів усіх видів діяльності. Чистий прибуток відображає кінцевий фінансовий результат після вирахування податку на прибуток і є головним підсумковим

показником діяльності компанії.

П'ятий етап – розрахунок відносних показників ефективності – дозволяє оцінити фінансові результати у співвідношенні з ресурсами, задіяними для їх досягнення. Рентабельність активів (ROA) розраховується як відношення чистого прибутку до середньорічної вартості активів і характеризує ефективність використання всього майнового комплексу компанії. Рентабельність капіталу (ROE) визначається як відношення чистого прибутку до власного капіталу та відображає віддачу на вкладені власниками кошти.

Рентабельність інвестиційної діяльності розраховується як відношення інвестиційного доходу до середньої величини страхових резервів і характеризує ефективність управління активами, сформованими для забезпечення страхових зобов'язань. Норматив виплат передбачає порівняння нормативного рівня виплат, закладеного у страховий тариф, із фактичним рівнем збитковості, що дозволяє оцінити адекватність тарифної політики.

Комбінований коефіцієнт (Combined Ratio) є інтегральним показником, що об'єднує коефіцієнт збитковості та коефіцієнт витратності. Його значення нижче 100% свідчить про прибутковість страхових операцій, вище 100% – про їх технічну збитковість, яка може компенсуватися доходами від інвестиційної діяльності. Цей показник широко застосовується у міжнародній практиці для порівняльного аналізу ефективності страховиків.

У світовій практиці оцінки страхових компаній широко використовуються рейтингові методики, що базуються на системі відносних показників прибутковості та ліквідності. До ключових із них належать: співвідношення поточних активів до поточних зобов'язань; відношення грошових коштів до поточних пасивів (зниження цього показника може сигналізувати про надмірну концентрацію активів у низьколіквідних інструментах); частка перестраховиків у покритті збитків; відношення інвестиційного доходу до чистих активів. Додатково застосовуються показники фінансової стійкості: відношення активів до власного капіталу, зобов'язань до власного капіталу, а також власного капіталу до суми зібраних премій, що

відображає рівень відповідальності страховика за прийнятті ризики.

Важливим складником методичного підходу до аналізу фінансових результатів є фінансове планування. В Україні планування прибутку страховика здійснюється переважно на етапі розрахунку страхових тарифів і визначення витрат на просування нових страхових продуктів. У зарубіжній практиці страховики складають детальний бюджет – прогностичний аналог річного балансу – у розрізі окремих видів страхування. Відхилення фактичних результатів від бюджетних показників підлягають ретельному аналізу з боку відділів внутрішнього аудиту, що забезпечує зворотний зв'язок у системі управління фінансовою результативністю.

Слід зазначити, що прибуток від страхових операцій не перебуває під повним контролем страховика, оскільки частково визначається імовірністю настання страхових подій. За умови, що нетто-тарифи відповідають реальному рівню ризику, прибуток має зростати пропорційно зібраним преміям. Саме тому точність актуарних розрахунків при встановленні тарифів є визначальним чинником забезпечення планової прибутковості страхових операцій.

Таким чином, методичний підхід до аналізу фінансових результатів страхової компанії передбачає послідовне дослідження результатів страхової, інвестиційної та іншої діяльності через систему абсолютних і відносних показників. Застосування запропонованої п'ятиетапної моделі дозволяє об'єктивно оцінити фінансову результативність страховика, ідентифікувати збиткові сегменти та сформулювати обґрунтовані управлінські рішення щодо підвищення ефективності діяльності.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПрАТ «СК «ЄВРОІНС УКРАЇНА»

2.1. Загальна характеристика діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» на страховому ринку

У сучасних умовах розвитку фінансової системи страхові компанії відіграють важливу роль у забезпеченні економічної стабільності, захисті майнових інтересів фізичних і юридичних осіб, а також у перерозподілі фінансових ризиків. Ефективність діяльності страховика значною мірою визначається рівнем його фінансової стійкості, конкурентоспроможністю страхових продуктів та здатністю адаптуватися до змін ринкового середовища. У зв'язку з цим важливого значення набуває дослідження фінансових результатів діяльності страхових компаній як основи оцінки їхнього ринкового становища та перспектив розвитку. Одним із помітних учасників вітчизняного ринку ризикового страхування є ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

ПрАТ «СК «Євроінс Україна» (ідентифікаційний код юридичної особи 22868348) є одним із провідних учасників вітчизняного ринку ризикового страхування (non-life), що поєднує багаторічний досвід функціонування на страховому ринку України із фінансовою підтримкою міжнародної страхової групи. Юридична адреса Товариства: вул. Велика Васильківська, 102, м. Київ, 03150, Україна.

Компанія розпочала діяльність у 1992 році під назвою СК «Алькона». У 2008 році вона увійшла до структури міжнародного холдингу Talanx International AG та здійснювала діяльність під брендом «HDI Страхування». Подальший етап розвитку компанії пов'язаний із входженням до складу болгарської страхової групи Euroins Insurance Group AD (EIG). Відповідно до Протоколу № 42 Загальних зборів акціонерів від 12.04.2017 року було прийнято рішення про перейменування Товариства на Приватне акціонерне товариство

«Страхова компанія «Євроінс Україна». Відповідні зміни внесено до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань 25.04.2017 року. У 2017 році акціонерами також затверджено нову стратегію розвитку, спрямовану на розширення присутності компанії в основних сегментах страхового ринку України [24].

Основною метою діяльності Товариства є здійснення страхової діяльності з метою отримання прибутку та забезпечення його подальшого розподілу між акціонерами відповідно до чинного законодавства та установчих документів компанії.

Структура власності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» свідчить про наявність значної концентрації корпоративного капіталу. Станом на 2023–2025 роки основним акціонером Товариства є Euroins Insurance Group AD, частка якої становить 95,394623 % статутного капіталу. Компанія зареєстрована відповідно до законодавства Болгарії та входить до складу міжнародної групи Eurohold Bulgaria – однієї з провідних фінансово-енергетичних груп Центральної, Східної та Південно-Східної Європи.

Система корпоративного управління Товариства передбачає централізовану модель керівництва. Управління діяльністю компанії здійснює Голова Правління. Із червня 2024 року цю посаду обіймає Андрій Яковенко. Посаду головного бухгалтера займає Оксана Робенко. Облікова політика Товариства затверджена Протоколом Правління № 25 від 30.01.2025 року.

У 2025 році відбулося суттєве збільшення статутного капіталу компанії. На підставі рішення Комітету Національного банку України від 03.02.2025 року Товариство отримало попереднє погодження на збільшення статутного капіталу на суму 90 250 000 грн. Відповідне рішення було затверджене позачерговими Загальними зборами акціонерів від 19.02.2025 року (Протокол № 64), якими передбачено емісію 9 025 000 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 0,01 грн кожна. Станом на 31.12.2025 року зареєстрований статутний капітал Товариства становив 123 065 тис. грн, що еквівалентно близько 2 468 тис. євро.

Станом на звітну дату ПрАТ «СК «Євроінс Україна» має ліцензію на

здійснення діяльності з прямого страхування, іншого ніж страхування життя, а також вхідного перестрахування. Компанія здійснює страхову діяльність за 16 класами страхування, серед яких [24]:

- клас 1 – страхування від нещасного випадку (у тому числі виробничої травми та професійного захворювання);
- клас 2 – страхування на випадок хвороби, у тому числі медичне страхування;
- клас 3 – страхування наземних транспортних засобів (крім залізничного рухомого складу);
- клас 8 – страхування майна від вогню та небезпечного впливу природних явищ;
- клас 9 – страхування майна від шкоди, заподіяної градом, морозом та іншими подіями;
- клас 10 – страхування відповідальності, що виникає внаслідок використання наземного транспортного засобу, включаючи ОСЦПВ;
- клас 13 – страхування іншої відповідальності перед третіми особами;
- клас 16 – страхування інших фінансових ризиків;
- клас 18 – страхування витрат, пов'язаних із наданням допомоги особам, які потрапили у скрутне становище під час здійснення подорожі, та інші класи.

Важливим елементом ринкового позиціонування компанії є її участь у професійних об'єднаннях страховиків. ПрАТ «СК «Євроінс Україна» є членом Моторного (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ), Ліги страхових організацій України (ЛСОУ) та Європейської Бізнес Асоціації (ЄБА). Основними напрямками діяльності компанії є автострахування, добровільне медичне страхування, страхування майна, відповідальності та вантажів для фізичних і юридичних осіб. Упродовж 2024–2025 років регіональна мережа компанії охоплювала близько 75 представництв на території України.

Загалом діяльність ПрАТ «СК «Євроінс Україна» характеризується стабільною присутністю на страховому ринку, підтримкою міжнародного акціонерного капіталу, диверсифікованою структурою страхових продуктів та поступовим нарощенням фінансового потенціалу. Динаміку основних показників фінансового стану Товариства упродовж 2023-2025 років наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Показники фінансового стану ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023-2025
рр. (тис. грн)**

Показник	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025	Відх. 2024/ 2023, %	Відх. 2025/ 2024, %
Загальна сума активів	792 824	1 041 757	1 160 612	+31,4%	+11,4%
Основні засоби	52 422	55 428	69 791	+5,7%	+25,9%
Грошові кошти та еквіваленти	87 774	72 060	114 125	-17,9%	+58,4%
Інші фінансові активи	109 709	96 490	339 242	-12,1%	+251,6%
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	149 748	167 681	410 523	+12,0%	+144,8%
Загальна сума власного капіталу	193 406	171 761	332 471	-11,2%	+93,6%
Статутний капітал	77 940	77 940	123 065	0,0%	+57,9%
Непокритий збиток	(72 368)	(97 569)	(37 513)	-34,9%	+61,6%
Загальна сума зобов'язань	599 418	869 996	828 141	+45,1%	-4,8%
Випущені страхові	573 870	840 406	741 915	+46,4%	-11,7%

контракти (зобов'язання)					
-----------------------------	--	--	--	--	--

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Загальна сума активів Товариства характеризується стійкою тенденцією до зростання. Станом на 31.12.2023 року обсяг активів становив 792 824 тис. грн, тоді як на кінець 2024 року він зріс до 1 041 757 тис. грн, або на 31,4 %. Станом на 31.12.2025 року активи Товариства досягли 1 160 612 тис. грн, збільшившись ще на 11,4 %. Загалом упродовж 2023–2025 років обсяг активів зріс майже у 1,5 раза, що свідчить про поступове зміцнення фінансового потенціалу страховика та розширення масштабів його діяльності навіть в умовах воєнного стану.

Вагомим чинником зростання активів у 2025 році стало суттєве збільшення інших фінансових активів – із 96 490 тис. грн до 339 242 тис. грн, тобто більш ніж у три рази. Така динаміка була зумовлена активізацією інвестиційної діяльності компанії, зокрема нарощенням портфеля облігацій внутрішньої державної позики України та іноземних цінних паперів. Крім того, спостерігалось значне збільшення залишків коштів у централізованих страхових резервних фондах МТСБУ – із 167 681 тис. грн до 410 523 тис. грн [21].

Динаміка власного капіталу Товариства у досліджуваному періоді була нестабільною. У 2024 році його обсяг зменшився з 193 406 тис. грн до 171 761 тис. грн (–11,2 %) через отримання чистого збитку 26 924 тис. грн. Натомість у 2025 році власний капітал суттєво зріс і становив 332 471 тис. грн, що на 93,6 % більше, ніж роком раніше. Зростання зумовлене чистим прибутком у 58 138 тис. грн та збільшенням статутного і додаткового капіталу на 90 250 тис. грн у результаті додаткової емісії акцій.

Станом на 31.12.2025 структура власного капіталу включала: додатковий капітал – 182 431 тис. грн, резервний капітал – 4 562 тис. грн, капітал у дооцінках – 59 927 тис. грн. Позитивною є тенденція до скорочення непокритого збитку: з 97

569 тис. грн у 2024 році до 37 513 тис. грн у 2025 році. Це свідчить про поступове зміцнення фінансової стійкості та покращення результатів діяльності компанії.

Важливим індикатором ефективності функціонування страхової компанії є динаміка доходів від страхової діяльності та фінансових результатів. Основні показники доходів і фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна» наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Показники фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023-2025 рр. (тис. грн)

Показник	2023	2024	2025	Відх. 2024/ 2023, %	Відх. 2025/ 2024, %
Дохід від страхування	534 022	608 028	1 066 322	+13,9%	+75,4%
Витрати на страхові послуги за випущеними страховими контрактами	(517 973)	(799 903)	(913 170)	+54,4%	+14,2%
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	(8 637)	(41223)	72 276	—	+275,3%
Фінансові доходи	26 883	27 164	54 161	+1,0%	+99,4%
Прибуток (збиток) до оподаткування	12 005	(15713)	106 783	—	—
Витрати на сплату податку	(13 804)	(11211)	(48 645)	+18,8%	—
Чистий прибуток (збиток)	(1 799)	(26924)	58 138	—	+315,9%

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Дохід від страхової діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» упродовж досліджуваного періоду характеризувався стійкою тенденцією до зростання. У 2023 році його обсяг становив 534 022 тис. грн, у 2024 році зріс до 608 028 тис.

грн, або на 13,9 %, а у 2025 році досяг 1 066 322 тис. грн, що на 75,4 % більше порівняно з попереднім роком. Таке суттєве зростання доходів у 2025 році було зумовлене насамперед розширенням портфеля договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ). Доходи за цим видом страхування збільшилися з 375 994 тис. грн у 2024 році до 813 460 тис. грн у 2025 році, тобто більш ніж удвічі (рис.2.1).

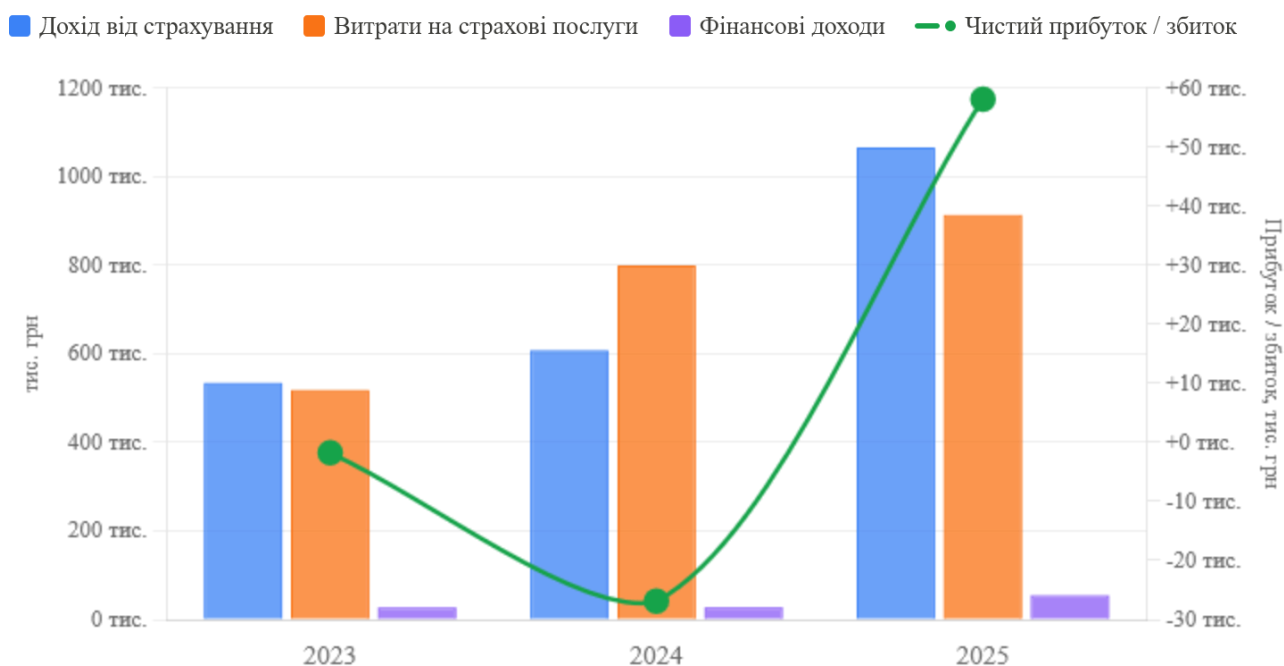

Рис. 2.1. Динаміка фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023–2025 рр. (тис. грн).

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Позитивна динаміка доходів безпосередньо вплинула на фінансові результати діяльності Товариства. Фінансовий результат від операційної діяльності у 2023 році характеризувався збитком у розмірі 8 637 тис. грн, який у 2024 році зріс до 41 223 тис. грн. Проте вже у 2025 році компанія отримала прибуток від операційної діяльності в сумі 72 276 тис. грн. Аналогічна тенденція простежується і щодо чистого фінансового результату: якщо у 2023 році чистий збиток становив 1 799 тис. грн, а у 2024 році – 26 924 тис. грн, то у 2025 році

Товариство отримало чистий прибуток у розмірі 58 138 тис. грн. Отже, 2025 рік став переломним етапом у діяльності компанії, оскільки саме в цей період було забезпечено відновлення прибутковості та покращення загальної фінансової результативності.

Важливим елементом оцінки фінансового стану страховика є рівень його платоспроможності та дотримання нормативів регулятора. Станом на 31.12.2025 ПрАТ «СК «Євроінс Україна» повністю виконувало вимоги Національного банку України. Зокрема, покриття капіталу платоспроможності прийнятним регулятивним капіталом становило 160 % при нормативі 120 %, що свідчить про суттєвий запас міцності. Покриття мінімального капіталу дорівнювало 378 % при нормативі 100 %, що підтверджує високий рівень фінансової стійкості. Рівень покриття технічних резервів прийнятними активами становив 174 % за обсягу активів 1 304 791 тис. грн і резервів 751 206 тис. грн.

Помітно покращилася ліквідність компанії. Обсяг високоліквідних активів на кінець 2025 року становив 462 946 тис. грн, що у 3,1 раза більше, ніж роком раніше. Це забезпечує достатню фінансову гнучкість і своєчасне виконання зобов'язань перед клієнтами. Дефіцит ліквідності відсутній, а можливі тимчасові розриви покриваються залишками коштів на банківських рахунках.

Система управління ризиками ПрАТ «СК «Євроінс Україна» відповідає вимогам Положення НБУ № 194 від 27.12.2023 та базується на безперервному моніторингу й контролі ризиків. Функції ризик-менеджменту виконує головний ризик-менеджер, підзвітний Наглядовій раді. Під постійним контролем перебувають андеррайтинговий, кредитний, ринковий, валютний, операційний ризики та ризик ліквідності, з особливою увагою до сегментів медичного страхування та страхування іншого, ніж страхування життя

Станом на 31.12.2025 року страховий ризик за портфелем страхових контрактів Товариства становив 400 183 тис. грн. Компанія здійснює регулярне стрес-тестування та реверсивне стрес-тестування відповідно до моделі

нормативів платоспроможності. З метою мінімізації кредитного ризику більша частина фінансових ресурсів розміщується у державних банках та банках іноземних банківських груп із високими кредитними рейтингами.

Отже, результати аналізу засвідчують, що ПрАТ «СК «Євроінс Україна» є фінансово стійким страховиком із достатнім рівнем капіталізації, диверсифікованим страховим портфелем і підтримкою міжнародної акціонерної групи. Попри складні умови воєнного стану, у 2025 році компанія забезпечила зростання доходів від страхової діяльності, відновила прибутковість і зміцнила власний капітал. Виконання нормативів платоспроможності з істотним перевищенням встановлених вимог підтверджує високу фінансову надійність Товариства.

2.2. Оцінка показників фінансових результатів діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023-2025 рр.

Оцінка фінансових результатів діяльності страхової компанії є важливим елементом аналізу ефективності її функціонування, рівня конкурентоспроможності та фінансової стійкості. Саме фінансові результати відображають здатність страховика забезпечувати прибуткову діяльність, виконувати взяті страхові зобов'язання та підтримувати належний рівень капіталізації в умовах нестабільного ринкового середовища. Для ПрАТ «СК «Євроінс Україна» така оцінка здійснюється на основі фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) за 2023–2025 роки, та охоплює аналіз страхових доходів і витрат, результату страхових послуг, адміністративних витрат, фінансових доходів і витрат, а також кінцевого фінансового результату – чистого прибутку або збитку.

Варто зазначити, що досліджуваний період характеризується низкою специфічних умов, які безпосередньо вплинули на результати діяльності страховика. Насамперед 2023–2025 роки припадають на період дії воєнного стану в Україні, що суттєво позначилося на функціонуванні страхового ринку, рівні страхових ризиків, структурі витрат та поведінці споживачів страхових послуг. В

умовах високої економічної невизначеності страхові компанії були змушені адаптувати власну тарифну, інвестиційну та ризикову політику до нових викликів.

Крім того, починаючи з 2023 року ПрАТ «СК «Євроінс Україна» здійснює облік страхової діяльності відповідно до вимог МСФЗ 17 «Страхові контракти». Запровадження цього стандарту суттєво змінило методологічні підходи до визнання страхових доходів і витрат, оцінки страхових контрактів та формування страхових резервів. Унаслідок цього окремі фінансові показники 2023 року мають обмежену порівнянність із даними наступних звітних періодів, що необхідно враховувати під час проведення аналітичної оцінки.

Ключовим джерелом формування доходів ПрАТ «СК «Євроінс Україна» є дохід від страхової діяльності, який відповідно до вимог МСФЗ 17 відображає чистий дохід від страхових премій з урахуванням змін у страхових резервах та виконання страхових зобов'язань. Аналіз динаміки страхових доходів і витрат дає змогу оцінити ефективність основної діяльності страховика, рівень збитковості страхового портфеля та результативність управління страховими ризиками. Динаміку основних показників страхових доходів і витрат Товариства наведено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

**Динаміка страхових доходів та витрат ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за
2023-2025 рр. (тис. грн)**

Показник	2023	2024	2025	Відх. 2024/ 2023, %	Відх. 2025/ 2024, %
Дохід від страхування	534 022	608 028	1 066 322	+13,9	+75,4
у т. ч. ОСЦПВ	—	375 994	813 460	—	+116,4
у т. ч. ДМС (медичне страхування)	—	114 574	120 985	—	+5,6
у т. ч. КАСКО	—	57 645	63 466	—	+10,1
у т. ч. Інша моторна відповідальність	—	14 086	22 202	—	+57,6

Витрати на страхові послуги випущеними страховими контрактами за	(517 973)	(799 903)	(913 170)	+54,4	+14,2
у т. ч. витрати на страхові відшкодування	—	(325 773)	(908 675)	—	+178,9
у т. ч. комісійна винагорода	—	(175 660)	(291 908)	—	+66,2
у т. ч. зміна страхових резервів	—	(191 896)	414 886	—	—
Результат від перестраховування (нетто)	—	197 705	(35 570)	—	—
Загальна сума результату страхових послуг	(3 663)	2 439	119 266	—	+4 788,5

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Дохід від страхування Товариства демонструє стабільно зростаючу динаміку впродовж усього аналізованого періоду. У 2023 році він становив 534 022 тис. грн. У 2024 році зафіксовано зростання на 13,9% – до 608 028 тис. грн. У 2025 році відбулось якісне прискорення: дохід від страхування сягнув 1 066 322 тис. грн, що перевищує показник 2024 року на 75,4%, або на 458 294 тис. грн в абсолютному вираженні (рис.2.2).

Рис. 2.2. Динаміка страхових доходів та витрат ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023–2025 рр. (тис. грн).

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Структурний аналіз доходу від страхування за лініями бізнесу підтверджує домінуючу роль ОСЦПВ у формуванні загального результату. У 2024 році цей сегмент забезпечив 375 994 тис. грн доходу, тоді як у 2025 році – вже 813 460 тис. грн (+116,4 %). Така динаміка пояснюється комплексом факторів, серед яких ключовими є підвищення тарифів ОСЦПВ, що набрало чинності у 2025 році, зростання кількості укладених договорів, а також вплив переходу на МСФЗ 17, який змінив підходи до визнання страхових доходів і резервів.

Другим за значущістю залишається сегмент ДМС, який демонструє відносно стабільну динаміку: 114 574 тис. грн у 2024 році та 120 985 тис. грн у 2025 році (+5,6 %). КАСКО також характеризується помірним зростанням – з 57 645 до 63 466 тис. грн (+10,1 %), що свідчить про поступове відновлення попиту у класичних видах страхування, але без різких коливань.

Витрати на страхові послуги за випущеними страховими контрактами

демонструють зростаючу, але більш збалансовану динаміку: з 517 973 тис. грн у 2023 році до 799 903 тис. грн у 2024 році (+54,4 %) та до 913 170 тис. грн у 2025 році (+14,2 %). Важливо, що темп зростання витрат у 2025 році суттєво нижчий за темп зростання доходів (+75,4 %), що є позитивним сигналом і свідчить про підвищення ефективності страхових операцій та покращення маржинальності портфеля.

Найбільш суттєвим компонентом витрат залишаються страхові відшкодування, які зросли з 325 773 тис. грн у 2024 році до 908 675 тис. грн у 2025 році (+178,9 %). Це зумовлено як збільшенням частоти страхових випадків за ОСЦПВ, так і переглядом підходів до оцінки зобов'язань у межах МСФЗ 17. Водночас зміна страхових резервів у 2025 році мала позитивний вплив і становила 414 886 тис. грн проти –191 896 тис. грн у 2024 році, що частково компенсувало зростання виплат і стабілізувало фінансовий результат.

Комісійна винагорода також демонструє стійку тенденцію до зростання – з 175 660 тис. грн до 291 908 тис. грн (+66,2 %), що відображає розширення агентської мережі та активізацію продажів через посередницькі канали.

У підсумку результат страхових операцій суттєво покращився: від збитку 3 663 тис. грн у 2023 році – до прибутку 2 439 тис. грн у 2024 році та 119 266 тис. грн у 2025 році. Таким чином, технічний результат зріс більш ніж у 48 разів, що свідчить про істотне підвищення ефективності андеррайтингу та управління страховим портфелем у цілому.

У подальшому аналізі доцільно перейти до розгляду структури витрат страхової та адміністративної діяльності, наведених у таблицях 2.4 та 2.5.

Таблиця 2.4

Структура витрат страхової діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023–2025 рр. (тис. грн)

Стаття витрат	2023	2024	2025	Відх. 2024/ 2023, %	Відх. 2025/ 2024, %
Витрати на страхові	–	325 773	908 675	–	+178,9

відшкодування					
Комісійна винагорода	—	175 660	291 908	—	+66,2
Витрати на виплати працівникам (страхова діяльність)	—	38 119	50 253	—	+31,8
Регламентні виплати та інші внески до МТСБУ	—	18 167	50 716	—	+179,2
Послуги експертів	—	3 954	9 804	—	+148,0
Амортизаційні витрати (страхова діяльність)	—	642	560	—	–12,8
Інші витрати страхової діяльності	—	37 262	5 049	—	–86,4
Разом витрати за випущеними контрактами	(517 973)	(799 903)	(913 170)	+54,4	+14,2

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Найбільш динамічними статтями витрат страхової діяльності у 2025 році стали: страхові відшкодування – зростання на 178,9% (до 908 675 тис. грн), регламентні виплати та інші внески до МТСБУ – зростання на 179,2% (до 50 716 тис. грн), що є прямим наслідком суттєвого розширення портфелю ОСЦПВ і збільшення кількості врегульованих збиткових справ. Зростання комісійної винагороди на 66,2% (до 291 908 тис. грн) відображає активізацію роботи з агентами та страховими посередниками. Натомість витрати на послуги експертів зросли помірно – на 148,0%, що пов'язано зі зростанням кількості виплат за страховими подіями. Позитивним є скорочення інших витрат страхової діяльності – з 37 262 до 5 049 тис. грн (–86,4%), що свідчить про

оптимізацію операційних витрат.

Таблиця 2.5

Структура адміністративних та операційних витрат ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023-2025 рр. (тис. грн)

Стаття витрат	2023	2024	2025	Відх. 2025/ 2024, %
Витрати на виплати працівникам	32 395	33 457	49 734	48.7%
Витрати на соціальні внески	—	6 002	8 878	47.9%
Амортизаційні витрати	3 535	3 889	4 771	22.7%
Операційна курсова різниця	—	14 029	—	—
Інші адміністративні витрати	—	9 439	14 153	49.9%
Витрати від перерахунку резерву очікуваних кредитних збитків	—	1 726	1 975	14.4%
Витрати від компенсації ПВЗ	—	—	5 629	—
Інші операційні витрати	—	442	674	52.5%
Разом адміністративні та інші операційні витрати	—	69 746	87 121	24.9%

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Адміністративні та інші операційні витрати зросли з 69 746 тис. грн у 2024 р. до 87 121 тис. грн у 2025 р. (+24,9%). Основними чинниками зростання є: підвищення витрат на оплату праці персоналу – з 33 457 до 49 734 тис. грн (+48,7%), що відображає загальну тенденцію до зростання заробітних плат на ринку праці України, зростання соціальних внесків – з 6 002 до 8 878 тис. грн (+47,9%), збільшення інших адміністративних витрат – з 9 439 до 14 153 тис. грн (+49,9%). Новою статтею витрат у 2025 році стала компенсація ПВЗ (пунктів врегулювання збитків) у розмірі 5 629 тис. грн. Водночас відсутність операційної курсової різниці як витрати (у 2024 р. вона становила 14 029 тис.

грн) та незначне зростання амортизаційних витрат (+22,7%) частково компенсували загальне зростання адміністративного навантаження.

Фінансові доходи ПрАТ «СК «Євроінс Україна» формуються переважно з інвестиційної діяльності – процентних доходів за депозитами і поточними рахунками, процентних доходів за облігаціями, а також дооцінки фінансових активів за справедливою вартістю. У 2023 р. фінансові доходи становили 26 883 тис. грн, у 2024 р. – 27 164 тис. грн (+1,0%), а у 2025 р. суттєво зросли – до 54 161 тис. грн (+99,4%). Таке прискорення зумовлене: по-перше, нарощенням портфелю ОВДП та іноземних облігацій (процентні доходи за ОВДП зросли з 21 828 до 36 147 тис. грн); по-друге, зростанням процентних доходів за депозитами і поточними рахунками з 3 055 до 12 601 тис. грн; по-третє, загальним зростанням обсягу фінансових активів Товариства понад утричі за два роки.

Фінансові витрати Товариства у 2023 р. становили 8 421 тис. грн, у 2024 р. скоротились до 1 539 тис. грн (–81,7%), проте у 2025 р. зросли до 21 797 тис. грн. Основними складовими фінансових витрат у 2025 р. є: уцінка акцій до справедливої вартості – 3 014 тис. грн, уцінка облігацій до справедливої вартості – 7 837 тис. грн, амортизація премій ОВДП – 2 673 тис. грн, витрати від перерахунку резерву очікуваних кредитних збитків – 8 273 тис. грн. Незважаючи на зростання фінансових витрат, чисте сальдо фінансових доходів і витрат залишається позитивним (+32 364 тис. грн у 2025 р.), що підтверджує ефективність інвестиційної стратегії компанії.

Зведений аналіз фінансових результатів. Для комплексної оцінки формування чистого фінансового результату ПрАТ «СК «Євроінс Україна» зведену структуру показників представлено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Зведена динаміка показників фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023-2025 рр. (тис. грн)

Показник	2023	2024	2025	Відх. 2024/ 2023, %	Відх. 2025/ 2024, %
----------	------	------	------	------------------------	------------------------

Результат страхових послуг	(3 663)	2 439	119 266	–	+4 788,5
Інші операційні доходи	13 306	26 084	41 815	+96,0	+60,3
Адміністративні та інші операційні витрати	(18 280)	(69 746)	(87 121)	+281,7	+24,9
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	(8 637)	(41 223)	72 276	–	+275,3
Фінансові доходи	26 883	27 164	54 161	+1,0	+99,4
Фінансові витрати	(8 421)	(1 539)	(21 797)	+81,7	–
Фін. доходи (витрати) від випущених страх. контрактів	3 271	3 998	(15 656)	+22,2	–
Фін. доходи (витрати) від утримуваних контрактів перестрахування	(1 091)	(4 113)	17 799	–	+532,5
Прибуток (збиток) до оподаткування	12 005	(15 713)	106 783	–	–
Витрати на сплату податку	(13 804)	(11 211)	(48 645)	+18,8	+333,9
Чистий прибуток (збиток)	(1 799)	(26 924)	58 138	–	+315,9

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Прибуток (збиток) від операційної діяльності є узагальнюючим показником ефективності основної та адміністративної діяльності страховика. У 2023 році операційний результат був від’ємним і становив (8 637) тис. грн. У 2024 році спостерігалось подальше погіршення показника до (41 223) тис. грн, що зумовлено випереджаючим зростанням витрат на страхові послуги порівняно з темпами приросту доходів, а також суттєвим збільшенням

адміністративних витрат (+281,7 %). Така динаміка свідчить про посилення витратного навантаження на діяльність Товариства у зазначеному періоді.

У 2025 році відбувся кардинальний перелом у формуванні фінансового результату операційної діяльності: його обсяг становив 72 276 тис. грн, що свідчить про перехід від збитковості до прибутковості. Основним чинником такого покращення стало суттєве зростання доходів від страхової діяльності (+75,4 %), яке випереджало темпи приросту операційних витрат, що дозволило досягти позитивного операційного результату.

Прибуток до оподаткування у 2023 році становив 12 005 тис. грн, тобто мав позитивне значення, попри від’ємний операційний результат. Це було забезпечено значними обсягами фінансових доходів (26 883 тис. грн), які компенсували операційний збиток. У 2024 році фінансовий результат до оподаткування став від’ємним і становив (15 713) тис. грн, оскільки фінансові доходи вже не покривали зростаючих операційних витрат. У 2025 році спостерігалось суттєве зростання прибутку до оподаткування до 106 783 тис. грн, що забезпечило формування чистого прибутку в обсязі 58 138 тис. грн після сплати податку на прибуток.

Важливою особливістю податкового обліку страхової діяльності є застосування комбінованого підходу до оподаткування. Товариство є платником 3 % податку на дохід від страхової діяльності, а також 18 % податку на прибуток щодо операцій, які не пов’язані зі страхуванням. Відповідно до фінансової звітності, у 2025 році загальні витрати з податку на прибуток становили 48 645 тис. грн, зокрема поточний податок – 51 995 тис. грн (у тому числі 18 % податок – 9 339 тис. грн), а відстрочений податковий дохід – (3 350) тис. грн, що в сукупності сформувало наведений загальний податковий ефект.

Для більш комплексної оцінки ефективності діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» здійснюється коефіцієнтний аналіз фінансових результатів. Розраховані показники наведено у таблиці 2.7

Таблиця 2.7

Відносні показники ефективності фінансової діяльності ПрАТ «СК

«Євроінс Україна» за 2023-2025 рр.

Показник	2023	2024	2025	Тенденція
Рівень виплат (виплати / дохід від страхування), %	–	53,6	85,2	↑ негат.
Рівень витрат (витрати страх. д-сті / дохід від страхування), %	97,0	131,6	85,6	↓ позит.
Комбінований коефіцієнт збитковості, %	–	185,2	170,8	↓ позит.
Рентабельність страхової діяльності (рез. страх. послуг / дохід), %	–0,7	+0,4	+11,2	↑ позит.
Рентабельність активів (чистий прибуток / активи), %	–0,2	–2,6	+5,0	↑ позит.
Рентабельність власного капіталу (чистий прибуток / капітал), %	–0,9	–15,7	+17,5	↑ позит.
Фінансові доходи / Загальні активи, %	3,4	2,6	4,7	↑
Частка перестрахування у валових преміях, %	–	13,1	19,3	↑

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Рівень виплат (відношення страхових відшкодувань до доходу від страхування) зріс з 53,6% у 2024 р. до 85,2% у 2025 р., що є суттєвим погіршенням та свідчить про зростання збитковості страхового портфелю, передусім по ОСЦПВ. Разом з тим рівень витрат (відношення загальних витрат страхової діяльності до доходу від страхування) знизився з 131,6% у 2024 р. до 85,6% у 2025 р., що є позитивною тенденцією і відображає підвищення ефективності використання доходів.

Комбінований коефіцієнт збитковості (сума рівня виплат та рівня витрат) скоротився з 185,2% у 2024 р. до 170,8% у 2025 р. Незважаючи на те, що значення перевищує 100% (що є нормою для non-life страховиків у перехідний період реформування галузі та під час масштабного розширення портфелю), тенденція до скорочення є позитивною і свідчить про поступове підвищення технічної рентабельності страхових операцій.

Рентабельність страхової діяльності (відношення результату страхових послуг до доходу від страхування) зросла з +0,4% у 2024 р. до +11,2% у 2025 р.

Рентабельність активів покращилась: від $-2,6\%$ у 2024 р. до $+5,0\%$ у 2025 р. Рентабельність власного капіталу також вийшла в позитивну зону: від $-15,7\%$ у 2024 р. до $+17,5\%$ у 2025 р., що підтверджує відновлення прибутковості бізнесу для акціонерів. Частка перестрахування у валових преміях зросла з $13,1\%$ у 2024 р. до $19,3\%$ у 2025 р., що свідчить про посилення захисту від катастрофічних ризиків.

Таким чином, оцінка показників фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2023-2025 роки засвідчує такі ключові тенденції:

- стрімке зростання доходів від страхування – більш ніж удвічі за два роки (з 534 022 до 1 066 322 тис. грн), що зумовлено розширенням портфелю ОСЦПВ та підвищенням тарифів;
- суттєве покращення результату страхових послуг – від збитку (3 663) тис. грн у 2023 р. до прибутку 119 266 тис. грн у 2025 р., що свідчить про підвищення якості андеррайтингу;
- збереження зростаючого тиску з боку страхових виплат ($+178,9\%$ у 2025 р.) та комісійної винагороди ($+66,2\%$), що вимагає системного контролю за збитковістю портфелю;
- майже подвоєння фінансових доходів від інвестиційної діяльності ($+99,4\%$ у 2025 р.) завдяки нарощенню портфелю ОВДП та диверсифікації інвестицій;
- відновлення чистої прибутковості у 2025 р. – чистий прибуток 58 138 тис. грн після двох збиткових років, що є переломним моментом у фінансовій діяльності компанії;
- усі відносні показники ефективності демонструють позитивну динаміку: рентабельність активів $+5,0\%$, рентабельність власного капіталу $+17,5\%$, що підтверджує відновлення фінансової стійкості Товариства.

Отримані результати створюють передумови для подальшого аналізу чинників формування фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

2.3. Аналіз чинників формування фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

Фінансові результати ПрАТ «СК «Євроінс Україна» формуються під впливом сукупності зовнішніх та внутрішніх чинників. Їх ідентифікація та оцінка дають змогу не лише пояснити динаміку фінансових показників у 2023–2025 роках, але й визначити ключові напрями управлінського впливу. У межах підрозділу здійснено систематизований аналіз основних факторів, що зумовили трансформацію діяльності Товариства від збиткової до прибуткової.

До ключових зовнішніх чинників розвитку страхового ринку України у 2023-2025 роках належить повномасштабна війна. Вона спричинила значні соціально-економічні наслідки, зокрема переміщення населення, руйнування інфраструктури та макроекономічну нестабільність, що загалом стримувало розвиток страхового ринку. Водночас підвищення рівня ризиків сформувало додатковий попит на обов'язкові види страхування, насамперед ОСЦПВ.

Важливим регуляторним фактором у 2025 році стало запровадження вільного ціноутворення в сегменті ОСЦПВ. Зміни в законодавстві надали страховикам можливість самостійно формувати тарифну політику на основі актуарних розрахунків, що призвело до суттєвого зростання премій на ринку та збільшення частки ОСЦПВ у структурі страхових премій до 32,3 % [7]. Для ПрАТ «СК «Євроінс Україна» цей фактор мав визначальний вплив: доходи від ОСЦПВ зросли з 375 994 тис. грн у 2024 році до 813 460 тис. грн у 2025 році (+116,4 %).

Суттєвим зовнішнім фактором також є скорочення кількості учасників страхового ринку – з 115 компаній у 2023 році до 47 у 2025 році [7]. Це призвело до зростання концентрації ринку, збільшення частки найбільших страховиків та зниження рівня конкурентного тиску, що створило більш сприятливі умови для діяльності великих ринкових гравців, у тому числі ПрАТ «СК «Євроінс Україна».

Макроекономічне середовище також мало значний вплив на фінансові результати компанії. Підтримання облікової ставки НБУ на рівні 15,5 % у 2025 році забезпечило відносно високий рівень дохідності фінансових інструментів, зокрема депозитів та облігацій внутрішньої державної позики. Це позитивно відобразилося на інвестиційних доходах Товариства, які зросли з 27 164 тис.

грн у 2024 році до 54 161 тис. грн у 2025 році, або на 99,4 %.

Інфляційні процеси також є важливим макроекономічним чинником. Кумулятивний індекс інфляції за 2023–2025 роки становив 27,13 %, що зумовило необхідність урахування інфляційного впливу при формуванні фінансової звітності та оцінці окремих статей активів і зобов'язань відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності.

Регуляторне впровадження МСФЗ 17 «Страхові контракти» з 2023 року суттєво змінило підходи до визнання доходів і витрат страховиків, а також до оцінки страхових резервів. Унаслідок цього трансформувалася структура фінансових показників, що ускладнило їх пряму порівнянність між окремими звітними періодами.

Провідним внутрішнім чинником формування фінансових результатів є структура страхового портфеля Товариства. Аналіз динаміки доходів за видами страхування свідчить про значну концентрацію діяльності у сегменті ОСЦПВ, що суттєво впливає на загальну результативність діяльності страховика (табл. 2.8)

Таблиця 2.8

Структура доходу від страхування ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за лініями бізнесу у 2024–2025 рр.

Лінія бізнесу	2024, тис. грн	Частка, %	2025, тис. грн	Частка, %	Зміна, %
ОСЦПВ	375 994	61,8	813 460	76,3	+116,4
ДМС (медичне страхування)	114 574	18,8	120 985	11,3	+5,6
КАСКО	57 645	9,5	63 466	6,0	+10,1
Здоров'я (крім медичного)	21 661	3,6	22 240	2,1	+2,7
Інша моторна відповідальність	14 086	2,3	22 202	2,1	+57,6
Відповідальність (крім ядерної)	8 580	1,4	10 553	1,0	+23,0
Асистанс	3 894	0,6	8 723	0,8	+124,0
Інші лінії бізнесу	11 594	1,9	4 694	0,4	–59,5
Разом	608 028	100,0	1 066 322	100,0	+75,4

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за МСФЗ за 2025 р.

Частка ОСЦПВ у структурі доходів Товариства зросла з 61,8 % у 2024 році до 76,3 % у 2025 році, що свідчить про посилення позицій у цьому сегменті, але

водночас підвищує концентраційний ризик портфеля. Частки ДМС і КАСКО зменшилися у структурі, хоча їхні абсолютні обсяги продовжили помірне зростання.

Рівень ефективності андеррайтингу, оцінений через loss ratio, погіршився з 53,6 % у 2024 році до 85,2 % у 2025 році через суттєве зростання страхових виплат, насамперед за ОСЦПВ (+178,9 %). Водночас управління андеррайтинговим ризиком здійснюється через контроль тарифів, формування резервів і стрес-тестування. Попри зростання збитковості, результат страхових послуг залишився позитивним і становив 119 266 тис. грн.

Інвестиційний чинник посилив свій вплив на фінансовий результат: обсяг фінансових активів зріс із 96 490 тис. грн до 339 242 тис. грн. Портфель є диверсифікованим і включає ОВДП, депозити, іноземні цінні папери та банківські метали. Зростання процентних доходів від ОВДП (з 21 828 до 36 147 тис. грн) і депозитів (з 3 055 до 12 601 тис. грн) стало важливим джерелом прибутковості при збереженні збалансованого ризику.

Перестраховальний чинник посилюється: частка перестраховування зросла з 13,1 % до 19,3 %. Водночас результат перестраховальних операцій змінився з +197 705 тис. грн до -35 570 тис. грн через розширення передачі ризиків, зокрема в ОСЦПВ, та зростання потенційних збитків. Перестраховування здійснюється з надійними міжнародними партнерами з рейтингами не нижче «А».

Операційні витрати зросли в абсолютному вимірі, однак ефективність покращилася: комісійні виплати збільшилися на 66,2 %, адміністративні витрати – на 24,9 %, тоді як коефіцієнт витратності знизився з 131,6 % до 85,6 %, що свідчить про ефект масштабу та підвищення операційної ефективності.

Чинник капіталізації суттєво зміцнив фінансову стійкість: у 2025 році проведено додаткову емісію на 90 250 тис. грн, у результаті чого власний капітал зріс до 332 471 тис. грн. Рівень покриття капіталу платоспроможності становив 160 % при нормативі 120 %, що підтверджує значний запас фінансової міцності.

Сукупний вплив наведених чинників узагальнено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

**Оцінка впливу чинників на фінансові результати ПрАТ «СК «Євроінс
Україна» у 2023-2025 рр.**

Група	Чинник	Характер впливу	Спрямованість
Зовнішні	Лібералізація тарифів ОСЦПВ (вільне ціноутворення з 2025 р.)	Зростання доходів від ОСЦПВ на 116,4%; розширення технічного результату	Позитивний ↑
	Воєнний стан та макроекономічна нестабільність	Зростання виплат (+178,9%); зниження ліквідності ринку	Негативний ↓
	Скорочення кількості страховиків (концентрація ринку)	Зниження конкуренції; перерозподіл клієнтської бази	Позитивний ↑
	Висока облікова ставка НБУ (15,5%)	Зростання інвестиційних доходів (+99,4%)	Позитивний ↑
	Запровадження МСФЗ 17	Зміна методології резервування	Нейтральний →
Внутрішні	Концентрація портфеля на ОСЦПВ (76,3%)	Різке зростання доходів; підвищення ризику	Позитивний ↑
	Зростання рівня збитковості ОСЦПВ (до 85,2%)	Тиск на технічний результат; зростання виплат	Негативний ↓
	Нарощення інвестиційного портфеля (ОВДП)	Зростання фінансових доходів до 54 161 тис. грн	Позитивний ↑
	Активізація перестрахування (19,3% валових премій)	Захист від катастрофічних збитків; зменшення нетто-доходу	Нейтральний →
	Додаткова емісія акцій (90 250 тис. грн)	Зростання власного капіталу до 332 471 тис. грн; запас платоспроможності 160%	Позитивний ↑
	Ефект масштабу операційних витрат	Зниження коефіцієнта витратності з 131,6% до 85,6%	Позитивний ↑

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» та даних страхового ринку.

Таким чином, аналіз чинників формування фінансових результатів засвідчує, що перехід ПрАТ «СК «Євроінс Україна» від збитку у 2023–2024 роках до чистого прибутку 58 138 тис. грн у 2025 р. зумовлений поєднанням сприятливого регуляторного чинника (лібералізація тарифів ОСЦПВ) та ефективної внутрішньої стратегії (концентрація на зростаючому сегменті, нарощення інвестиційного портфеля, укріплення капітальної бази). Водночас зростаючий рівень збитковості портфеля ОСЦПВ та висока портфельна концентрація формують ризики, управління якими є пріоритетним завданням для забезпечення стабільності фінансових результатів у наступних звітних періодах.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

3.1. Напрями покращення фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

Перестраховальний чинник також справив істотний вплив на формування фінансових результатів Товариства. Частка перестраховування у структурі валових страхових премій зростає з 13,1 % у 2024 році до 19,3 % у 2025 році. Водночас результат від перестраховальних операцій змінився з позитивного значення у 2024 році (+197 705 тис. грн) на від’ємне у 2025 році (–35 570 тис. грн). Така динаміка зумовлена розширенням обсягів передання ризиків перестраховикам в умовах істотного зростання страхового портфеля, передусім у сегменті ОСЦПВ, а також підвищенням рівня потенційних катастрофічних збитків. Відповідно до фінансової звітності, Товариство здійснює передачу значної частини ризиків іноземним перестраховикам, які мають високі рейтинги фінансової надійності, присвоєні міжнародними рейтинговими агентствами A. M. Best, Standard & Poor’s та Fitch Ratings на рівні не нижчому за «А» [21].

Операційний чинник витратності характеризується зростанням абсолютного обсягу витрат на ведення страхової діяльності. Зокрема, комісійна винагорода агентам і посередникам збільшилася на 66,2 % та становила 291 908 тис. грн, тоді як адміністративні витрати зросли на 24,9 % і досягли 87 121 тис. грн. Попри це, коефіцієнт витратності знизився з 131,6 % у 2024 році до 85,6 % у 2025 році, що свідчить про підвищення операційної ефективності діяльності Товариства, зумовлене ефектом масштабу в умовах суттєвого зростання доходів.

Чинник капіталізації відіграв важливу роль у зміцненні фінансової стійкості Товариства у 2025 році. У березні 2025 року акціонером – Euroins

Insurance Group AD – здійснено додаткову емісію акцій на суму 90 250 тис. грн, унаслідок чого статутний капітал збільшився до 123 065 тис. грн. Загальний обсяг власного капіталу зріс з 171 761 тис. грн до 332 471 тис. грн, що забезпечило підвищення рівня покриття прийнятим регулятивним капіталом капіталу платоспроможності до 160 % при нормативному значенні 120 %. Це свідчить про наявність суттєвого запасу фінансової міцності та відповідність регуляторним вимогам [24].

Для узагальнення впливу розглянутих чинників на фінансові результати Товариства систематизовану оцінку наведено у таблиці 2.9

Таблиця 3.1

Прогнозна структура доходу від страхування ПрАТ «СК «Євроінс Україна» після реалізації заходів диверсифікації (тис. грн)

Лінія бізнесу	2025 факт, тис. грн	Частка, %	2026 прогноз, тис. грн	Частка, %	Зміна, %
ОСЦПВ	813 460	76,3	870 000	64,0	+7,0
ДМС (медичне страхування)	120 985	11,3	170 000	12,5	+40,5
КАСКО	63 466	6,0	85 000	6,3	+33,9
Страхування майна (нове)	—	—	35 000	2,6	новий
Інші лінії бізнесу	68 411	6,4	199 000	14,6	+191,0
Разом	1 066 322	100,0	1 359 000	100,0	+27,4

Джерело: розраховано автором на основі даних фінансової звітності та прогнозних оцінок розвитку страхового ринку України.

Як свідчать розрахункові дані, реалізація заходів з диверсифікації страхового портфеля дасть змогу знизити частку ОСЦПВ з 76,3 % до 64,0 %, тоді як загальний дохід від страхування прогнозовано зросте до 1 359 000 тис. грн, або на 27,4 %. У результаті структура портфеля стане більш збалансованою, що зменшить залежність фінансових результатів Товариства

від коливань в окремому сегменті страхового ринку та підвищить його стійкість до ринкових шоків.

Напрямок 2. Оптимізація андеррайтингової політики та управління збитковістю ОСЦПВ.

Зростання рівня збитковості (Loss Ratio) з 53,6 % у 2024 році до 85,2 % у 2025 році є однією з ключових проблем діяльності Товариства. За умов наближення цього показника до критичного рівня (100 %) технічний результат за ОСЦПВ може втратити позитивне значення навіть за збереження поточного рівня тарифів. Основною причиною погіршення є суттєве збільшення страхових виплат (+178,9 %), що частково зумовлено розширенням страхового портфеля, однак також може свідчити про недостатню ефективність селекції ризиків на етапі укладання договорів.

У зв'язку з цим доцільним є впровадження комплексу андеррайтингових заходів. По-перше, запровадження динамічної системи ризик-скорингу страхувальників із використанням статистики збитковості та даних МТСБУ дозволить підвищити точність тарифікації. За розрахунковими оцінками, підвищення точності тарифів на 10 % (тобто зменшення частки договорів із заниженим рівнем тарифу) може забезпечити зниження Loss Ratio на 3–5 в. п [21].

По-друге, посилення антифродового контролю шляхом впровадження автоматизованих інструментів виявлення підозрілих страхових випадків на основі алгоритмів машинного навчання є важливим напрямом зниження збитковості. За оцінками Національного банку України, рівень страхового шахрайства в сегменті ОСЦПВ становить 7–12 % від загального обсягу виплат. Для ПрАТ «СК «Євроінс Україна» потенційне скорочення шахрайських виплат лише на 5 % (від бази 908 675 тис. грн) забезпечує економічний ефект близько 45 434 тис. грн на рік.

По-третє, оптимізація перестраховального захисту шляхом підвищення частки перестрахування до 22–23 % валових премій у найбільш ризикових сегментах (ОСЦПВ, катастрофічні ризики) дозволить знизити волатильність виплат та ефективніше управляти «хвостовими» ризиками.

Очікуваний сукупний ефект від реалізації заходів з управління збитковістю наведено у табл. 3.2

Таблиця 3.2

Прогнозний ефект від заходів оптимізації андеррайтингової політики

ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

Захід	Показник до впровадження (2025 р.)	Прогноз після впровадження (2026 р.)	Очікуваний ефект
Вдосконалення тарифікації (ризик-скоринг)	Loss Ratio – 85,2%	Loss Ratio – 80–82%	–3–5 в.п. збитковості
Антифродовий контроль (скорочення виплат на 5%)	Виплати – 908 675 тис. грн	Виплати – 863 241 тис. грн	Економія 45 434 тис. грн
Оптимізація перестрахування (частка до 22%)	Частка – 19,3%	Частка – 22%	Захист від катастрофічних збитків
Сукупний ефект на результат страхових послуг	119 266 тис. грн	165 000–175 000 тис. грн	+38–47%

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2025 р. та експертних оцінок.

Таким чином, комплексна оптимізація андеррайтингової політики здатна підвищити результат страхових послуг з 119 266 тис. грн до 165 000–175 000 тис. грн, тобто на 38–47%. Ключовою умовою реалізації є інвестиції у технологічну інфраструктуру – ризик-скорингову систему та антифродову платформу, загальний бюджет впровадження яких оцінюється у 8 000–12 000 тис. грн, а термін окупності – менше одного року.

Напрямок 3. Підвищення інвестиційної дохідності. За 2025 рік фінансові доходи ПрАТ «СК «Євроінс Україна» становили 54 161 тис. грн, а загальна вартість інвестиційного портфеля зросла до 339 242 тис. грн. Водночас середня дохідність портфеля склала близько 16% річних – значення прийнятне, однак таке, що може бути покращене за рахунок оптимізації структури активів. Поточна структура портфеля є відносно консервативною: основну частку займають ОВДП (207 603 тис. грн, або 61,2%), що є доцільним з огляду на

вимоги НБУ до прийнятних активів, але обмежує дохідність.

Пропонується реалізувати такі заходи. По-перше, збільшення частки депозитів в іноземній валюті зі 57 119 тис. грн до 80 000–90 000 тис. грн з метою хеджування валютного ризику та отримання диверсифікованого процентного доходу. При середній ставці 2,0–2,25% річних у EUR/USD (відповідно до ставок, що застосовувались Товариством у 2025 р.) це додатково генерує 460–750 тис. грн процентних доходів. По-друге, нарощення портфеля корпоративних облігацій іноземних емітентів інвестиційного рівня (наразі 34 219 тис. грн) до 60 000–70 000 тис. грн – при середній дохідності 6,5% річних це забезпечить додатковий процентний дохід близько 1 670–2 320 тис. грн на рік. По-третє, оптимізація строкової структури депозитного портфеля: перехід від депозитів до 90 днів до депозитів на 90–365 днів дозволяє скористатись вищою дохідністю (12,74% у гривні, 2025 р.) при збереженні достатнього рівня ліквідності. Збільшення гривневих депозитів зі строком понад 90 днів на 40 000 тис. грн дасть додатковий дохід близько 5 096 тис. грн. Прогнозну структуру інвестиційного портфеля та дохідності наведено у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

**Прогнозна структура інвестиційного портфеля та фінансових доходів
ПрАТ «СК «Євроінс Україна»**

Інструмент	2025 факт, тис. грн	Дохід. факт, %	2026 прогноз, тис. грн	Дохід. прогн., %	Дод. дохід, тис. грн
ОВДП України	207 603	4,44	210 000	4,44	+107
Депозити в іноземній валюті	57 119	2,00	85 000	2,10	+556
Депозити в нац. валюті (понад 90 днів)	4 980	12,74	44 980	12,74	+5 096
Корпоративні облігації іноземних емітентів	34 219	6,50	65 000	6,50	+2 001
Банківські метали	15 005	0,40	15 005	0,40	0
Акції та інші інструменти	20 316	–	20 316	–	–
Разом / Додатковий дохід	339 242	–	440 301	–	+7 760

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2025 р. та прогнозних ставок дохідності.

Таким чином, оптимізація інвестиційного портфеля дозволить збільшити фінансові доходи приблизно на 7 760 тис. грн на рік, довівши їх до рівня 61 900–62 000 тис. грн, що становить близько +14,3 % від показника 2025 року. Зазначена оцінка є консервативною, оскільки не враховує потенційного приросту ринкової вартості акцій та позитивної переоцінки облігацій у разі зниження процентних ставок. Зокрема, вже на початку 2026 року спостерігається тенденція до помірному зниження облікової ставки НБУ з рівня 15,5 % до 15 %, що створює передумови для зростання вартості боргових фінансових інструментів у портфелі Товариства.

Напрямок 4. Підвищення операційної ефективності та оптимізація адміністративних витрат. Адміністративні та інші операційні витрати Товариства у 2025 році становили 87 121 тис. грн, збільшившись на 24,9 % порівняно з 2024 роком. Основними драйверами зростання виступили витрати на оплату праці (+48,7 %) та соціальні внески (+47,9 %). Враховуючи загальні тенденції на ринку праці, повне стримування витрат на персонал є обмежено можливим, тому основний акцент доцільно змістити на підвищення продуктивності праці та автоматизацію операційних процесів.

У цьому контексті пропонується реалізація комплексу заходів. По-перше, впровадження системи автоматизованого врегулювання дрібних страхових випадків (до 5 000 грн) за ОСЦПВ із використанням мобільного застосунку. За умови переведення близько 30 % дрібних збитків в автоматизований формат очікується скорочення витрат на персонал підрозділів врегулювання у межах 8 000–10 000 тис. грн на рік.

По-друге, оптимізація регіональної мережі шляхом консолідації частини представництв. Переведення 15–20 із 75 офісів у формат цифрових агентських точок без постійного персоналу дасть змогу знизити витрати на оренду та утримання приміщень на 1 500–2 000 тис. грн щорічно.

По-третє, подальша цифровізація клієнтського сервісу, зокрема переведення операцій продовження договорів, оформлення довідок та частини звернень до каналів самообслуговування через мобільний застосунок і вебплатформу, дозволить зменшити навантаження на контакт-центр і скоротити відповідні витрати на 2 000–3 000 тис. грн.

Зведену оцінку сукупного прогнозного ефекту від реалізації запропонованих заходів наведено у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Зведена оцінка прогнозного впливу запропонованих заходів на фінансові результати ПрАТ «СК «Євроінс Україна» у 2026 р. (тис. грн)

Захід / напрям	Базовий показник (2025 р.)	Прогноз (2026 р.)	Прогнозний ефект на фінансовий результат
1. Диверсифікація страхового портфеля (зростання доходів)	1 066 322 тис. грн	1 359 000 тис. грн	+87 460 тис. грн (до оподаткування)
2. Антифрод і тарифна оптимізація (зниження виплат)	908 675 тис. грн	863 241 тис. грн	+45 434 тис. грн (економія виплат)
3. Оптимізація інвестиційного портфеля	54 161 тис. грн	61 921 тис. грн	+7 760 тис. грн (фінансові доходи)
4. Підвищення операційної ефективності (зниження витрат)	87 121 тис. грн	73 621–75 621 тис. грн	+11 500–13 500 тис. грн (економія витрат)
Сукупний прогнозний ефект (до оподаткування)	106 783 тис. грн	255 000–260 000 тис. грн	+148 000–153 000 тис. грн
Чистий прибуток	58 138 тис. грн	130 000–140 000 тис. грн	+123–141 % до рівня 2025 року

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» за 2025 р. та прогнозних розрахунків.

Як свідчать дані таблиці 3.4, реалізація чотирьох стратегічних напрямів у

сукупності здатна забезпечити зростання чистого прибутку ПрАТ «СК «Євроінс Україна» з 58 138 тис. грн у 2025 р. до 130 000–140 000 тис. грн у 2026 р., тобто більш ніж удвічі. Ключовим драйвером є синергетичний ефект від поєднання зростання доходів (диверсифікація портфеля) зі скороченням витрат (антифрод, операційна ефективність) та нарощенням інвестиційного доходу. Слід зазначити, що наведені розрахунки є консервативними: вони ґрунтуються лише на заходах, реалізація яких можлива власними силами Товариства без залучення зовнішнього фінансування, та не враховують потенційного зростання ринку ОСЦПВ у 2026 р.

Пріоритетність і послідовність реалізації запропонованих заходів визначається їх потенційним ефектом і термінами впровадження: у короткостроковій перспективі (до 6 місяців) першочергово слід реалізовувати антифродові заходи та оптимізацію тарифікації як найбільш ефективні за співвідношенням витрат до очікуваного результату; у середньостроковій перспективі (6–18 місяців) – запустити нові страхові продукти для диверсифікації портфеля та провести реструктуризацію інвестиційного портфеля; у довгостроковій перспективі (понад 18 місяців) – завершити цифрову трансформацію клієнтського обслуговування та оптимізацію мережі представництв. Таким чином, запропоновані напрями є комплексним, взаємопов'язаним планом дій, реалізація якого дозволить ПрАТ «СК «Євроінс Україна» суттєво підвищити фінансову результативність та забезпечити стійке зростання прибутковості в умовах динамічного страхового ринку України.

3.2. Зарубіжний досвід управління фінансовими результатами страховиків та можливості його використання в Україні

Дослідження зарубіжного досвіду управління фінансовими результатами страхових компаній є важливим інструментом формування науково обґрунтованих рекомендацій для розвитку вітчизняного страхового ринку.

Особливу практичну цінність для України становить досвід країн Центральної та Східної Європи, зокрема Польщі, Чехії та держав Балтії (Естонії, Латвії, Литви), які пройшли подібний шлях трансформації від планової до ринкової економіки, здійснили гармонізацію страхового законодавства з нормами Європейського Союзу та сформували ефективні моделі підвищення прибутковості страхового бізнесу в умовах високої ринкової волатильності. Інституційна та економічна близькість цих країн до України зумовлює доцільність адаптації їхнього досвіду.

Польський страховий ринок є найбільшим у регіоні Центральної та Східної Європи. У 2023 році обсяг зібраних страхових премій становив близько 73,6 млрд злотих (приблизно 17 млрд євро), а рівень проникнення страхування – близько 2,9 % ВВП. Характерною особливістю ринку є значна роль обов’язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (ОС), аналогічного українському ОСЦПВ, частка якого у сегменті non-life стабільно становить 35–40 %.

Польські страхові компанії, зокрема PZU Group та ERGO Hestia, демонструють високу ефективність управління фінансовими результатами завдяки комплексному застосуванню інноваційних підходів. По-перше, широко впроваджено телематичне страхування (Usage-Based Insurance), що дозволяє диференціювати тариф залежно від поведінки водія. Використання телематики та мобільних застосунків стимулює безпечне водіння та забезпечує зниження тарифів для клієнтів із низьким ризиком, що в результаті покращує якість страхового портфеля. У практиці PZU Group це сприяло зниженню комбінованого коефіцієнта (Combined Ratio) за сегментом ОС з 107 % у 2018 році до 94 % у 2022 році.

По-друге, важливим напрямом є розвиток прямих каналів продажу (direct insurance). Частка онлайн- і мобільних продажів у структурі премій PZU досягла близько 42 % у 2023 році, що дозволило суттєво скоротити витрати на посередницькі комісії та знизити показник витратності (Expense Ratio) на 4–6 відсоткових пунктів.

По-третє, польські страховики активно інтегрують технології Big Data та автоматизованої аналітики у процеси андеррайтингу й врегулювання збитків. Це забезпечує автоматичну обробку значної частки стандартних страхових випадків без участі персоналу, що суттєво знижує адміністративні витрати та підвищує операційну ефективність.

Страховий ринок Чеської Республіки характеризується високим рівнем концентрації, де п'ять найбільших страховиків контролюють близько 70 % ринку. Провідним гравцем є Česká pojišťovna (у складі Generali Group), яка демонструє стабільні фінансові результати та підтримує рівень комбінованого коефіцієнта у межах 92–96 % у 2019–2023 роках.

Особливістю чеської моделі є акцент на ефективному управлінні інвестиційним портфелем страховика як важливому джерелі формування фінансового результату поряд із страховою діяльністю. Страхові компанії активно використовують державні та корпоративні облігації інвестиційного рівня, забезпечуючи баланс між дохідністю, ризиком і ліквідністю. Важливу роль відіграє також консервативна інвестиційна політика, орієнтована на стабільне генерування фінансового доходу навіть в умовах коливань страхових виплат.

Чеський досвід є особливо показовим у контексті управління диверсифікованим страховим портфелем та інвестиційною діяльністю. Страхові компанії Чеської Республіки застосовують модель «збалансованого портфеля», відповідно до якої жоден окремий сегмент страхування не має перевищувати 40 % загального обсягу доходів від страхової діяльності. Такий підхід спрямований на зниження залежності фінансових результатів від коливань у межах окремих ринкових сегментів та мінімізацію впливу регуляторних і кон'юнктурних ризиків.

Дотримання зазначеної пропорційності забезпечується шляхом цілеспрямованого розвитку менш представлених напрямів страхування, насамперед страхування відповідальності, кіберризиків та медичного страхування. Така стратегія дозволяє не лише зменшити концентрацію доходів

у межах окремих видів страхування, але й підвищити загальну стійкість страхового портфеля до коливань попиту та регуляторних змін [47]. Додатково чеські страховики активно використовують підхід Asset-Liability Management (ALM), який передбачає системне узгодження структури інвестиційних активів зі строковою структурою страхових зобов'язань. Це дає змогу мінімізувати процентний ризик, підвищити передбачуваність грошових потоків та забезпечити стабільну інвестиційну дохідність на рівні приблизно 3,5–4,5 % навіть в умовах тривалого періоду низьких відсоткових ставок на фінансових ринках.

Страхові ринки Естонії, Латвії та Литви є найбільш зіставними з українським за характером і глибиною трансформаційних процесів. Після вступу до Європейського Союзу у 2004 році ці країни здійснили комплексну гармонізацію національного страхового законодавства з вимогами Solvency II, що стало ключовим чинником посилення платоспроможності, прозорості та фінансової дисципліни страхових компаній. У результаті провідні страховики регіону, зокрема If P&C та ERGO Baltic, демонструють стабільно низький рівень комбінованого коефіцієнта на рівні 88–94 %, що свідчить про ефективне поєднання андеррайтингової політики та контролю витрат [15].

Одним із ключових факторів підвищення прибутковості страховиків країн Балтії є впровадження міжгалузевих антифродових систем. У Литві та Латвії створено централізовані платформи обміну інформацією щодо підозрілих страхових випадків, клієнтів та історії збитковості, що дозволяє страховим компаніям оперативно ідентифікувати потенційні шахрайські схеми на ранніх етапах. У результаті рівень виявлення страхового шахрайства зріс із 3–4 % до 9–11 % від загального обсягу заявлених збитків, а сукупна економія страхового ринку оцінюється на рівні 7–8 % від загальної суми страхових виплат щорічно.

Ще однією характерною практикою є широке використання електронного врегулювання дрібних страхових випадків (до 3 000 євро) через мобільні застосунки без залучення експертів на місці події. Частка таких автоматизованих процесів досягає близько 55 % від загальної кількості

страхових справ, що забезпечує скорочення витрат на врегулювання на 35–40 % порівняно з традиційними процедурами.

Порівняльний аналіз ключових показників ефективності страховиків досліджуваних країн та ПрАТ «СК «Євроінс Україна» наведено у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Порівняльний аналіз показників фінансової результативності страховиків країн ЦСЄ та ПрАТ «СК «Євроінс Україна» (2023 р.)

Показник	Польща (PZU Group)	Чехія (Česká pojišť.)	Балтія (If P&C Baltic)	Україна (ринок загалом)	ПрАТ «СК «Євроінс Україна» (2025 р.)
Combined Ratio, %	94–96	92–96	88–94	105–115	170,8
Loss Ratio, %	62–68	60–65	58–64	65–75	85,2
Expense Ratio, %	28–32	30–33	28–32	35–45	85,6*
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	18–22	14–18	16–20	5–12	17,5
Частка прямих продажів, %	38–42	30–35	45–50	10–18	н/д
Частка найбільшого сегмента в доходах, %	35–40	28–35	30–38	32–40	76,3

*Розраховується як відношення витрат страхової діяльності до доходу від страхування за методологією звітності МСФЗ 17; показник включає зміну резервів. Джерело: складено автором на основі річних звітів PZU Group, Generali CEE, If P&C та даних Insurance Europe.

Як свідчать дані таблиці 3.5, ПрАТ «СК «Євроінс Україна» суттєво поступається зарубіжним аналогам за показниками Combined Ratio та Loss Ratio, що є закономірним з огляду на специфіку воєнного часу та реформування ринку ОСЦПВ. Водночас показник ROE (17,5% у 2025 р.) вже наближається до рівня чеських страховиків, що свідчить про підвищення капіталовіддачі. Найбільшим розривом залишається концентрація портфеля – частка провідного сегмента у зарубіжних аналогів не перевищує 35–40%, тоді як у Товариства вона становить 76,3%.

Можливості адаптації зарубіжного досвіду для ПрАТ «СК «Євроінс Україна». Аналіз практик Польщі, Чехії та країн Балтії дозволяє виокремити п'ять конкретних інструментів, придатних до адаптації в діяльності Товариства з урахуванням поточного регуляторного середовища України.

Перший інструмент – телематичне страхування (UBI) за моделлю польського PZU. Впровадження продукту «КАСКО з телематикою» або «ОСЦПВ з бонусом за безпечне водіння» дозволяє вирішити одночасно дві проблеми: підвищити точність тарифікації (зниживши Loss Ratio) та залучити нових клієнтів із низьким ризиком через цінову диференціацію. Польський досвід свідчить, що перші результати щодо покращення збитковості проявляються вже через 12–18 місяців після запуску. Для реалізації Товариству необхідно укласти партнерські угоди з постачальниками телематичних рішень (наявні на українському ринку: Navixy, Wialon) та розробити відповідну актуарну модель. Орієнтовний бюджет запуску пілотної програми на 5 000 полісів – 3 000–4 000 тис. грн.

Другий інструмент – загальногалузева антифродова система за балтійською моделлю. На відміну від заходу, запропонованого у підрозділі 3.1 (корпоративна антифродова система), балтійська модель передбачає створення спільного галузевого бюро обміну даними за участю всіх страховиків під координацією МТСБУ або НБУ. Для ПрАТ «СК «Євроінс Україна» участь у такій ініціативі може забезпечити доступ до даних конкурентів про підозрілих клієнтів та шахрайські схеми, що суттєво підвищить ефективність власної

антифродової системи порівняно з автономним рішенням. У балтійських країнах запровадження спільного бюро забезпечило скорочення шахрайських виплат на 7–8% від загальної суми. Для Товариства при базі виплат 908 675 тис. грн це потенційно означає економію 63 607–72 694 тис. грн.

Третій інструмент – модель ALM (Asset-Liability Management) за чеською практикою. Наразі Товариство управляє інвестиційним портфелем переважно за принципом максимізації доходності в межах регуляторних вимог НБУ. Чеська модель ALM передбачає більш структурований підхід: кожна частина інвестиційного портфеля прив'язується до конкретної групи страхових зобов'язань за строком і валютою, що мінімізує ризик ліквідності та процентний ризик. Для ПрАТ «СК «Євроінс Україна» це означало б, зокрема, прив'язку короткострокових депозитів до зобов'язань за ОСЦПВ (переважно короткострокових), а портфеля ОВДП – до довгострокових страхових резервів. Впровадження ALM не потребує значних капіталовкладень, але вимагає посилення актуарних і ризик-менеджерських компетенцій.

Четвертий інструмент – розвиток прямих каналів продажу за польсько-балтійською моделлю. Частка прямих продажів у провідних страховиків регіону становить 38–50%, тоді як в Україні цей показник не перевищує 15–18% по ринку. Для ПрАТ «СК «Євроінс Україна» збільшення частки онлайн-продажів з орієнтовних 10–15% до 25–30% впродовж 2 років дозволить скоротити агентські комісії як мінімум на 20 000–25 000 тис. грн на рік (виходячи з поточного обсягу комісійних 291 908 тис. грн та орієнтовної ставки агентської комісії 25–30% від премії). Реалізація потребує модернізації сайту та мобільного застосунку, впровадження системи онлайн-оцінки ризиків і миттєвої видачі полісів.

П'ятий інструмент – збалансування страхового портфеля за чеською «моделлю 40%». Як зазначалось вище, чеські страховики дотримуються правила, за яким жоден сегмент не може перевищувати 40% загального доходу. Для України це правило може бути адаптоване у вигляді внутрішнього стратегічного орієнтиру Товариства: знизити частку ОСЦПВ до 55–60%

впродовж 3 років, одночасно розвиваючи ДМС, страхування майна та відповідальності. Польський і чеський досвід підтверджує, що диверсифікований портфель демонструє меншу волатильність фінансових результатів і вищі показники рентабельності в довгостроковому горизонті.

Зведену матрицю адаптації зарубіжного досвіду для ПрАТ «СК «Євроінс Україна» наведено у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Матриця адаптації зарубіжного досвіду управління фінансовими результатами для ПрАТ «СК «Євроінс Україна»

Інструмент	Країна-джерело досвіду	Ефект у країні-джерелі	Термін адаптації	Бюджет впровадження, тис. грн	Прогнозний ефект для Товариства
Телематичне страхування (UBI)	Польща (PZU)	Зниження Combined Ratio на 10–13 в.п.	12–18 міс.	3 000–4 000	Зниження Loss Ratio на 3–5 в.п., залучення нових клієнтів
Галузева антифродова система	Балтія (If P&C)	Економія 7–8% виплат	18–36 міс. (галузева ініціатива)	Внесок учасника	Економія 63 607–72 694 тис. грн
Модель ALM	Чехія (Česká pojišť.)	Дохідність портфеля 3,5–4,5%	6–12 міс.	1 000–2 000	Зниження процентного та ліквідного ризиків, +2–3% дохідності
Прямі канали продажу (онлайн)	Польща, Балтія	Expense Ratio нижче на 4–6 в.п.	12–24 міс.	5 000–8 000	Економія на комісіях 20 000–25 000 тис. грн
Правило збалансованого	Чехія	Combined Ratio 92–	24–36 міс.	Операційні витрати	Зниження волатильності

портфеля (макс. 40%)		96%, ROE 14–18%			прибутку, стійкий ROE 18–22%
-------------------------	--	--------------------	--	--	------------------------------------

Джерело: складено автором на основі річних звітів PZU Group, Česká pojišťovna, If P&C Baltic та даних Insurance Europe.

Аналіз таблиці 3.6 свідчить, що найшвидший ефект для Товариства можуть забезпечити впровадження моделі Asset-Liability Management (6–12 місяців, низький рівень витрат) та телематичного страхування (12–18 місяців). Ці інструменти характеризуються відносно коротким періодом реалізації та високою керованістю результатів, що робить їх пріоритетними для середньострокового покращення фінансових показників.

Галузева антифродова система має найбільший потенційний економічний ефект, однак потребує міжінституційної координації та тривалішого періоду впровадження. Розвиток прямих каналів продажу є стратегічно важливим, але потребує значних інвестицій і трансформації бізнес-моделі, тому його реалізація має поетапний характер.

Попри релевантність досвіду країн Центральної та Східної Європи, його впровадження в Україні обмежується низкою чинників. По-перше, воєнний стан ускладнює довгострокове планування та капіталовкладення, тому окремі заходи потребують поетапної реалізації. По-друге, регуляторна система перебуває у процесі реформування у напрямі Solvency II (2025–2027 рр.), що вплине на вимоги до капіталу, резервів та інвестиційної політики. По-третє, рівень цифрової зрілості клієнтів є нерівномірним, що стримує швидке масштабування онлайн-каналів продажу.

Водночас ці обмеження визначають лише етапність впровадження. ALM, телематика та антифродові рішення є актуальними вже зараз, тоді як повна цифрова трансформація та галузеві платформи матимуть більший ефект у середньостроковій перспективі.

Отже, зарубіжний досвід Польщі, Чехії та країн Балтії є важливою основою для розвитку ПрАТ «СК «Євроінс Україна». Його адаптація разом із

заходами підрозділу 3.1 може забезпечити наближення до Combined Ratio 100–105 % та ROE 22–25 % у середньостроковому горизонті.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення та вирішено актуальне науково-практичне завдання, що полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних засад формування фінансових результатів страхових компаній, оцінці практичної діяльності ПрАТ «СК «Євроінс Україна» та розробці стратегічних напрямів підвищення її прибутковості. Результати проведеного дослідження дають підстави зробити такі висновки:

1. Дослідження теоретичних аспектів засвідчило, що фінансовий результат діяльності страхової компанії є комплексним індикатором, який відображає ефективність її операційної (андеррайтингової), інвестиційної та фінансової діяльності. Визначено, що на його формування впливає сукупність зовнішніх (макроекономічна стабільність, регуляторні вимоги НБУ, воєнні ризики) та внутрішніх чинників (структура страхового портфеля, тарифна політика, ефективність управління витратами та інвестиціями). Систематизація методичних підходів показала, що для об'єктивної оцінки фінансових результатів страховика найефективнішим є поєднання абсолютних показників (доходи, витрати, чистий прибуток) та відносних коефіцієнтів, зокрема коефіцієнта збитковості, комбінованого коефіцієнта та показників рентабельності капіталу й активів.

2. Загальна характеристика ПрАТ «СК «Євроінс Україна» підтвердила, що компанія є системним та надійним учасником вітчизняного ринку non-life страхування з потужною підтримкою європейської материнської групи. Оцінка фінансових результатів за 2023-2025 роки виявила, що 2025 рік став переломним у діяльності Товариства: компанія подолати хронічну збитковість попередніх періодів та вийшла на чистий прибуток у розмірі 58 138 тис. грн. Загальний дохід від страхування у 2025 р. зріс і перевищив 1 млрд грн (склавши 1 066 322 тис. грн).

3. Аналіз чинників формування фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна» дозволив ідентифікувати низку критичних вразливостей

операційної діяльності. По-перше, виявлено надмірну концентрацію страхового портфеля в сегменті ОСЦПВ, частка якого у структурі доходів досягла 76,3%. По-друге, зафіксовано стрімке зростання страхових відшкодувань (понад 908 млн грн), що призвело до погіршення показника Loss Ratio до 85,2%. Позитивний підсумковий фінансовий результат був забезпечений переважно за рахунок високої інвестиційної дохідності (фінансові доходи склали 54 161 тис. грн), що компенсувала технічну збитковість основної діяльності.

4. Для забезпечення зростання фінансових результатів ПрАТ «СК «Євроінс Україна» у 2026 році запропоновано комплекс заходів. Передусім необхідно збалансувати страховий портфель шляхом зниження частки ОСЦПВ до 64 % та розвитку ДМС, КАСКО і страхування майна, що забезпечить підвищення диверсифікації доходів.

Важливим напрямом є вдосконалення андеррайтингу: впровадження ризик-скорингу та антифрод-систем дозволить скоротити необґрунтовані виплати щонайменше на 5 % і зекономити близько 45,4 млн грн. Додатковий ефект забезпечить оптимізація інвестиційного портфеля (+7,7 млн грн доходу) та підвищення операційної ефективності через цифровізацію врегулювання й скорочення витрат (понад 11 млн грн економії).

5. Вивчення передового зарубіжного досвіду управління фінансовими результатами страховиків Польщі, Чехії та країн Балтії підтвердило наявність дієвих інструментів, придатних для адаптації в Україні. Для ПрАТ «СК «Євроінс Україна» доведено доцільність впровадження моделі управління активами та зобов'язаннями (ALM), що оптимізує строкову структуру інвестицій, та запровадження телематичного страхування (UBI) для покращення селекції ризиків у автострахуванні. Крім того, стратегічним орієнтиром для вітчизняного ринку в цілому має стати балтійський досвід створення спільного галузевого антифродового бюро під егідою МТСБУ/НБУ.

Упровадження розроблених рекомендацій дозволить ПрАТ «СК «Євроінс Україна» не лише закріпити позитивний фінансовий результат 2025 року, але й сформувати стійку, збалансовану та прибуткову бізнес-модель, здатну

генерувати високу рентабельність капіталу в умовах нестабільного ринкового середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамчук М. О. Економічні механізми управління фінансами в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 42. С. 13–20.
2. Гудзь О. Є. Концептуальні засади формування системи управління фінансовими ресурсами підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2020. № 2 (33). С. 330–340.
3. Дропа Я. Б., Терешко О. М. Формування фінансових ресурсів підприємств в сучасних умовах розвитку фінансової системи. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/60-1.pdf> (дата звернення: 10.05.2026).
4. Дубина М., Мацьків В., Харченко Ю., Шкильов Д., Савченко В., Шакур С. Розвиток системи публічних фінансів в умовах цифрової економіки та сталості. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2026. № 1 (66). С. 138–151. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.66.2026.5021>
5. Дядюра К. В., Янковський В. А. Антикризове управління страховими компаніями: сутнісний складник та сучасний стан страхового ринку України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. № 2 (29). С. 120–126. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.29-18>
6. Закон України «Про страхування» № 1909-IX від 18.11.2021 (введено в дію 01.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20> (дата звернення: 25.02.2025).
7. Журавка О. С. Страхування: навч. посіб. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
8. Конкурентоспроможність страхового ринку України в умовах активізації глобалізаційних процесів: колективна монографія / за ред. Л. В. Шірінян. Київ: Ліра-К, 2020. 404 с.
9. Кропельницька С. О., Криховецька З. М., Мацьків В. В., Плєць І. І.

Проблемні аспекти управління ризиками інвестиційних та інфраструктурних проєктів відновлення України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2023. Вип. 19. Т. 1. С. 254–263.

10. Лащик І., Митровці М. Антикризове управління страховими компаніями. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 2 (81). С. 83–88. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.02.083

11. Левандівський О. Т., Криховецька З. М., Мацьків В. В. Ринок цінних паперів у фінансовому забезпеченні грошово-кредитних відносин. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. Вип. 18. Т. 2. С. 184–193.

12. Левандівський О. Т., Щур Р. І., Мацьків В. В., Кохан І. В. Фінансові потоки у міжнародних торгово-економічних відносинах (Україна – ЄС). *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2023. Т. 22. Вип. 1 (53). С. 9–24.

13. Марина А., Пеценко М. Страховий ринок України в умовах війни. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. № 5 (05). С. 44–51. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.5-7>

14. Мацьків В. В., Вульчин В. Р. Інклюзивні банки як нова модель доступу до фінансових послуг в умовах економічних трансформацій. *Ефективна економіка*. 2025. № 3. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.72>

15. Мацьків В. В., Мигович Т. М., Щур Р. І. Фінансові аспекти вступу України до ЄС: виклики та перспективи. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. № 3 (39). С. 284–297.

16. Мацьків В. В., Щур Р. І., Кохан І. В. Роль штучного інтелекту у трансформації економіки та фінансової системи України в умовах післявоєнного відновлення. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2024. Т. 2. № 3 (58). С. 57–76. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2024.3\(58\).327139](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2024.3(58).327139)

17. Мельничук І. І., Надієвець Л. М., Заболотний Д. А. Прибутковість страховика: оцінка та управління в сучасних умовах. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 5. С. 90–93. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-5-16>
18. Наглядова статистика. Показники діяльності страхових компаній / Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 01.03.2025).
19. Олійник В. Фінансова стійкість страхових компаній: монографія. Київ: Університетська книга, 2023. 287 с.
20. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 12.05.2026).
21. Офіційний сайт Моторного (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ). URL: <https://mtsbu.ua/> (дата звернення: 14.05.2026).
22. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 15.05.2026).
23. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua/> (дата звернення: 15.05.2026).
24. Офіційний сайт ПрАТ «СК «ЄВРОІНС УКРАЇНА». URL: <https://euroins.com.ua/> (дата звернення: 18.05.2026).
25. Павлов І. В. Фінансова стабільність страхових компаній під час економічних криз: роль статистичних моделей. *Фінансові дослідження*. 2020. № 3 (8). С. 12–15.
26. Панченко О., Садчикова І. Вплив цифрових технологій на розвиток страхового бізнесу. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 4 (36). С. 291–301. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4\(36\)-291-301](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4(36)-291-301)
27. Пилко А., Щур Р., Чепига Б., Сакун О., Мацьків В. Аналіз впливу монетарних інструментів на величину внутрішнього державного боргу. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2024. № 5 (58). С. 49–60. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.58.2024.4499>
28. Пікус Р. В., Заколюдажний В. О. Інноваційний розвиток страхової

діяльності як основа підвищення її ефективності. *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Економіка*. 2023. № 168. С. 72–80.

29. Покорчак С. А., Смірнова Т. О. Тенденції і фактори формування та використання доходів страхової компанії. *Ефективність державного управління*. 2022. Вип. 1/2 (70/71). С. 80–85. DOI: <https://doi.org/10.36930/507011>

30. Попова Л. В. Сучасні тенденції розвитку цифрових технологій у страхуванні. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. № 5. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2022-5-08-02> (дата звернення: 01.02.2025). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-08-02>

31. Расшивалов Д. П., Підвисоцький Я. В., Східницька Г. В. Управлінські стратегії забезпечення фінансової стійкості страхових компаній під час кризових ситуацій. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2024. № 1 (44). С. 94–101. DOI: <https://doi.org/10.31673/2415-8089.2024.010014>

32. Рейтинг страхових компаній України: Forinsurer 2024. URL: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife> (дата звернення: 02.04.2025).

33. Руденко Ю. О. Управління фінансовими ризиками в страхових компаніях: теоретичні основи та практичні аспекти. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2020. № 4 (60). С. 30–37.

34. Савченко А. В., Сидоренко Т. А. Фінансове формування страхових компаній в умовах економічних криз: порівняльний аналіз. *Управління фінансами*. 2021. № 2. С. 44–51.

35. Сагун О. С., Щур Р. І., Мацьків В. В. Фінансові аспекти підтримки бізнес-сектору України в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. Вип. 18. Т. 1. С. 50–60.

36. Сагун О. С., Щур Р. І., Мацьків В. В., Білий М. М. Формування інвестиційного ресурсу структурної модернізації національної економіки як фактору відновлення в післявоєнний період. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2023. Вип.

19. Т. 1. С. 270–277.

37. Сергеева І. В., Сидоренко П. М. Фінансове управління страхових компаній в умовах економічних і політичних криз: аналіз на основі статистичних даних. *Економіка та фінанси*. 2020. № 9. С. 22–27.

38. Соболева Л. І., Стеценко І. М. Аналіз ризиків страхових компаній під час економічної нестабільності: статистичний підхід. *Фінансові стратегії та управління*. 2020. Вип. 1. С. 48–56.

39. Страховий ринок України за 2024 рік. Підсумки та ключові показники страховиків. *Журнал Insurance TOP*. 2025. № 1 (101). URL: https://forinsurer.com/insurancetop_101 (дата звернення: 05.04.2025).

40. Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В., Зоря С. П. Напрями аналізу прибутковості діяльності страхової компанії. *Інфраструктура ринку*. 2024. Вип. 76. С. 81–85. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure76-13>

41. Федішин М. П., Попова Л. В., Кучерівська С. С. Фінанси страхових організацій: у схемах і таблицях: навч. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 228 с.

42. Фінансова звітність та публічна інформація ПрАТ «СК «ЄВРОІНС УКРАЇНА». URL: <https://euroins.com.ua/about/disclosure> (дата звернення: 18.05.2026).

43. Чуницька І. І., Богріновцева Л. М. Особливості діяльності страхових компаній на фінансовому ринку України в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 71. С. 251–258. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2023/71_2023/46.pdf (дата звернення: 25.03.2025).

44. Шмарко К. А.. Оцінка фінансових результатів страховика в умовах цифровізації фінансових послуг. *Економічний простір*. 2025. № 198. С. 112–118.

45. Щур Р. І., Мацьків В. В., Лаврів А. В. Трансформація механізму бюджетного інвестування в умовах забезпечення повоєнного відновлення економіки України. *Науковий вісник Полісся*. 2024. № 2 (29). С. 416–429.

46. Щур Р. І., Мацьків В. В., Плєць І. І. Особливості функціонування небанківських фінансових установ в умовах воєнного стану. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. Серія: Економіка*. 2022. Т. 27. Вип. 4 (94). С. 46–49.

47. Щур Р. І., Плєць І. І., Мацьків В. В., Білошкурський М. В., Марусяк В. В. Особливості розвитку та впровадження медичного страхування в Україні. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2021. № 17. Т. 1. С. 204–215.

48. Юрик Н., Гарматюк О. Дослідження антикризових інструментів в діяльності публічної організації. *Інноваційна економіка*. 2020. № 3–4. С. 255–267.

URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/32391/2/monograph_PU_2020_TNTU_Yuryk_N-Investigation_of_anti_crisis_255-267.pdf (дата звернення: 11.05.2026).

49. Dubyna M., Unynets-Khodakivska V., Panchenko O., Matskiv V., Lobko O. Features of the Formation and Transformation of Household Credit Behavior Under Macroeconomic Instability. *International Journal of Sustainable Development and Planning*. 2022. Vol. 17, No. 7. P. 2075–2087. DOI: <https://doi.org/10.18280/ijstdp.170708>

50. Rudenko V., Voloshchuk R., Shchur R., Matskiv V. Institutional Principles of Building the Fiscal Mechanism for Regulating the Investment Development of the National Economy. *European Journal of Sustainable Development*. 2021. Vol. 10, N. 3. P. 79–96. DOI: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2021.v10n3p79>

51. Aleskerova Yu., Rachok V. Analysis of the insurance company's financial status assessment. *The scientific heritage*. 2020. № 43. P. 3–11.

Додатки